

ήσπασθησαν τὰ γλυκύτερα χεῖλη τοῦ κόσμου, διότι οἱ ὀφθαλμοὶ μου, ὄγροι πάντοτε, ἠτένισαν τὰ νοσημονέστερα ὄμματα, τὸ συμπαιθέστερον πρόσωπον, διότι ἡ ψυχὴ μου ἐθαύμασε τὸν χαρακτήρα, τὸν μᾶλλον ὑπερήφανον ἐξ ὧν συνήνηται, ἐξ ὧν ποτὲ θὰ συναντήσω ἐν τῇ ζωῇ μου... Βλέπετε; ἀπεστήθισα τὴν περικοπήν ταύτην, διότι μὲ συνέκλινε, μὲ ἐνεθούσασε, διότι ἐνόμισα ὅτι ἀντέγραφες ἐκ τῆς καρδίας μου μέρος τῶν ὧν αἰσθάνομαι διὰ σέ. Κεῖ ὁμῶς! Δύσμοιρος ἐγώ. Δὲν ἦσαν εἰς τὸ στόμα μου αἱ λέξεις αὐταί. Ἦσαν εἰς ἄλλο στόμα, ὅπερ... δὲν ἔλεγε τὴν ἀλήθειαν...

— Ἄρτεμις, ἀλλὰ σὲ ἀγαπῶ πολὺ, ὦ Ἄρτεμις.

— Ναι, τὸ λέγεις ἀλλὰ θέλω καὶ νὰ τὸ γράψω. Ἰδοὺ γίνομαι ἀπαξ καὶ ἐγὼ ἀπειρητικὴ. Ἀπαιτῶ ἀκούεις; ἀπαιτῶ, παρὰ κλάδω, ἐξορκίζω, νὰ γράψω, ὅχι πολλὰ. μίαν σελίδα, ἐστὼ, ἀλλὰ νὰ εἶνε ὅλη δι' ἐμέ.

— Ἄρτεμις, αὐτὸ μόνον;

— Ναι, αὐτὸ ἀλλὰ ταχέως, ἀνευ βραδύτητος, ἀπόψε. Σὺ ἀγγυρνῆεις τόσον συχνά ἀγγυρνῆσαι, μὴ κοιμηθῆς θὰ περιμένω τὸ πρῶτον σου ἔργον. Καὶ ἂν δὲν εἶνε αὐτὸ, ὅπερ ζητῶ, ὦ, δὲν με ἀγαπᾷς τότε. Οὐδέ μίαν θ' ἀκούσω πρόφασιν. Καὶ δὲν θὰ τὴν ἀκούσω, διότι—πρόσεξον καλῶς εἰς ὅ, τι θὰ εἰπῶ—διότι σοῦ ὀρκίζομαι ὅτι θὰ ἀργήσῃς πολὺ νὰ με ἐπικνίδῃς. Καληνύκτα.

Γ'

Τὸ νυκτερινὸν ψῆχος διέλυσε τὴν νάρκην, ὅπ' ἤσκατέγετο τὸ πνευμά του, ἡ τῆς Ἄρτεμιδος οἱ λόγοι ἀπέσεισαν τὸν ὕπνον, ἐδῶξαν τὸν κάματον καὶ ἐπανέδωκαν τὸ ἀκτινοβόλημα εἰς τοὺς πρὸ μικροῦ βεβηρημένους ὀφθαλμοῦς του; Δὲν ἐπανέπεισεν ἐπιτρεφῆς, ἀλλ' ἐκάθησεν ἠρέμα πρὸ τοῦ γραφίου του, ὡς νὰ ἐξηγέρθη μόλις τῶρα ἀπὸ ὕπνου ἀναπαυτικωτάτου. Ἠσθάνετο ἑαυτὸν ἐκκνὸν ἦδη οὐχὶ νὰ συμπληρώσῃ ἔργον, οὗτινος δύο μόνον ἐλλείπουσι γραμμῆ, ἀλλὰ ν' ἀναλάβῃ ἄθλον Ἡράκλειον. Ἐρριψε βλέμμα πλῆρες περιφρονησεως ἐπὶ τοῦ ταπεινοῦ ἐκείνου ἔργου, ὅπερ πρὸ μικροῦ τὸν ἀπασχόλει, μόλις ἀξιώσας αὐτὸ δύο λέξεων ἐν εἰδει ἐπιταφίου: — «Δὲν θὰ χρειασθῆς πλέον» — καὶ θεῖς πρὸ αὐτοῦ ποσότητα χάρτου λευκοῦ, ἀρκετὴν νὰ περιλάβῃ ὅλοκληρον αὐτογράμμα ἠρπασε γραφίδα καὶ εἶπε.

— Εἰς τὸ ἔργον τῶρα. Εὐτυχῶς οὐδὲ νυστάζω οὐδὲ κόπων αἰσθάνομαι πλέον. Τὸ καλὸν εἶνε, ὅτι εὕρισκομαι εἰς τὸ στοιχεῖόν μου καὶ θὰ ἴδῃς αἴριον, ὦ Ἄρτεμις, τί ἔρωσ εἶνε ὁ ἔρωσ μου, πόσον καλῶς γνωρίζω καὶ ἐγὼ νὰ ἐκφράζω τὸ αἰσθημά μου. Ἐπειτα ὅποια ἀνεξάντητος πηγὴ ὕλης, πόσα, πόσα δύναται νὰ γράψῃ τις!...

Βυθίζει τὴν γραφίδα ἐν τῇ μελάνῃ, ἵσταται ἐν ἡδῶ δευτερολέπτα, εἶπειτα μετὰ πυρετώδους ταχύτητος γράφει:

«Δὲν εἶνε ἀδαμαντοκόλλητος ἡ γραφίς μου, ὥστε νὰ προκλήθῃ τῶν ταπεινῶν τὴν ζηλοτυπιαν, οὐδὲ τὸ μέταλλον, ἐξ οὗ κατεσκευάσθη—ὅπως ὁ χρυσοῦς πρὸ τοῦ ἡλίου—ἐχει τὴν δύναμιν νὰ καθίστῃ λαμπρότερος τὰς ἀκτίνας, ἂν τὸ πνευμά μου τῇ δανείξῃ. Ἄς

τὴν ζηλεύσωσιν ὁμῶς τὰ ἄνθη, ὅσα ἐγένοντο ὑπερήφανα, διότι ἀπαξ τὰ ἠτένισα: θὰ γράψῃ τὴν εἰκόνα σου ὦ Ἄρτεμις.»

Ἄλλ' ἡ ἀρχὴ αὐτὴ δὲν τῷ ἄρεσκει. Ἀποσπᾷ τὸ φύλλον, καὶ γράφειτὶ τοῦ ἐποκένου.

«Ἐὰν ὁ ἔρωσ μου διήρχετο κάτωθεν σκιαδὸς καλυπτομένης ὑπὸ χλοεροῦ κισσοῦ, τὰ φύλλα του θὰ μετεβάλλοντο εἰς πέταλα ἐρυθροῦ ῥόδου ἐκ τοῦ πυρός, ὅπερ ἐγγαλείει.»

— Ὁ τοῦτο, τοῦτο εἶνε πολὺ τολμηρὸν, καταντᾷ ἀχαλίνωτον, ψιθυρίζει. Καὶ τὸ δεύτερον τεμάχιον τοῦ χάρτου σχίζεται.

«Τὰ βραχύδια ἄνθη θὰ ἤνυοντο νὰ γεννηθῶσι τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν σὲ εἶδον τὸ πρῶτον, ἂν ἐγνώριζον ὅπως τὶς θ' ἀπέβαιεν ὁ πρὸς σέ ἔρωσ μου...»

Δὲν τῷ ἄρεσκει οὐδ' αὐτὴ ἡ ἀρχὴ.

«Ὅταν πλησιάσῃ πρὸς τὴν ἀκτὴν, ἂς κοιμῶνται τὰ κύματα, διὰ νὰ μὴ ἴδῃ ποτὲ ἡ ἀγάπη μου τρικυμῶσαν.»

Οὐδ' αὐτὴ καὶ ἀπὸ ὧρας ἦδη, ὅτε μὲν ἵσταται ὡς ἐμβρόντητος πρὸ τοῦ λευκοῦ χάρτου, ὅτε δὲ ἀποσπᾷ νέον τεμάχιον:

— Μίαν καλὴν ἀρχὴν διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, μίαν καλὴν ἀρχὴν, ψιθυρίζει.

Καὶ ἐξεκκλονθεὶ, σφογγίζων τὸν ἀπὸ τοῦ μεταῶς τοῦ ἀναβλύζοντος ἤδη ἰδρώτα:

«Ὁ τραχὺς χειμὼν θὰ μοι ἐφάνετο ἐκρὶ ἐάν τὸν συνεμεριζόμην μετὰ σοῦ, μακρὰν σου δὲ κρυγὴ ἀγωνίας θὰ μοι ἐφάνετο ἡ ἡδυτέρα τῶν μουσικῶν. Ὁ ἀκάθετος βορρᾶς δὲν θὰ ἰσχύσῃ νὰ μαρᾶν τὰ ἄνθη, δι' ὧν θὰ στρώσῃ τὸ θελακτικὸν ἄντρον μας καὶ...»

Κεῖ τὸ γραφὸν ἀναγινώσκεται καὶ στέλλεται.

«Δὲν ἐφοβήθην, Ἄρτεμις, τὸν θάνατον, ὅν εἶδον πολλάκις ἀπειλοῦντά με, ὅσον ἐφοβήθην μὴ προτιμήσῃς ἄλλον. Ἄλλ' ἀφοῦ ἐγὼ εἶμαι, εἰς ὃν δίδεις τοὺς πλοκάμους σου πρὸς ἀστασίον, ἄκουσον τοὺς δειλοὺς ἤχους τῆς λύρας μου...»

Καὶ ὁ ἥλιος ἀνατείλας φωτίζει τὸν πτωχὸν συγγραφεὶα περιρρέομενον ὑπὸ τοῦ ἰδρώτος του... πρὸ αὐτοῦ ὀχάρτης πλησιάζει νὰ ἐξαντληθῇ καὶ τὰ ἐσχίσματα τεμάχια ὑψοῦνται ὁλοὲν εἰς πυραμίδα. Ἐγείρεται, περιπατεῖ, τύπτει τὸ μέτωπον, δύσμοιρος, Σίσυφος προσπαθὼν νὰ πῆρ ἐκ τῆς πηγῆς ἢ; ἐφοβεῖτο τὴν πλήμμυραν. Ἄλλὰ μάτην. Ἄδύνατον νὰ εὕρῃ μίαν ἀρχὴν.

Δ'

Ἦδη κρούουσι τὴν θύραν του καὶ ζητοῦσι τὸ ὑπεσχημένον πρὸς δημοσίευσιν ἔργον ὁ ἰδρῶς του μεταβάλλεται εἰς πάγον. Μὲ χεῖρα τρίμουσαν λαμβάνει τὸ περιφρονηθὲν χειρόγραφον. Οἶμοι δὲν εἶνε τοῦτο, ὅπερ ἐζητήσεν ἡ Ἄρτεμις! Μὲ βῆμα κλονιζόμενον ὑπὸ τῆς ἀπελπισίας φέρει αὐτὸ πρὸς τὴν θύραν, τὸ ρίπτει μᾶλλον ἢ τὸ δίδει καὶ ἐπιστρέφων λαμβάνει τὴν θερμὴν ἐπι τῆς χειρὸς του γραφίδα καὶ ψιθυρίζει:

— Σὲ δυνάμει δύναναι καὶ εἶσαι ἡ ἀδυναμία μου. Δούλη ἀπιστος τῆς φαντασίας, τοσάκις ὑπῆρες δι' ἐμέ αἰτία πόνων, ὥστε ἤλπισα, ὅτι θὰ ἤρχεσθαι βοηθός, ὅτε σὲ ἐκάλεον ἐρμηνεύτρια τῆς ἀληθείας, ὅτε ἀπὸ σοῦ ἐζήτησα τὰς ῥωσιστάρας τῶν ἐπιδιδῶν μου. Ἄλλὰ καὶ ἡδὴ μὲ ἠπάτησας. Ἔσο ε-

πικατάρατος, ἀφοῦ ἀρνεῖσαι, ἀφοῦ ἀδυνατεῖς νὰ χαράξῃς ὅσα αἰσθάνομαι.

Καὶ ὁ συγγραφεὺς ἐκεῖνος ἀπέθανε: δὲν ἔγραψε πλέον.

ΙΩΑΝΝΗΣ Μ. ΔΑΜΒΕΡΓΗΣ.

ΠΩΣ ΚΡΙΝΟΥΣΙ ΤΗΝ ΓΥΝΑΙΚΑ ΟΙ ΑΝΔΡΕΣ

Γ'

Η ΓΥΝΗ ΠΑΡ' ΗΜΕΡΙΟΙΣ ΚΑΙ ΑΓΓΡΙΟΙΣ

Ἡ γυνὴ εἶνε τὸ θυμὸς ὁ ἀνὴρ ὁ βέρβαρος, ὁ ἀνὴρ ὁ ἀδικός, τὴν ἐστίρσος τῶν δικαιοκρίτων τῆς, ὑποτιμήσας τὴν ἰσχύον, κακολογήσας τὸ πνεῦμα, συκοφαντήσας τὴν κρίσιν, ἐκμηδένισας τὸ θάρρος, παριδὼν τὰς ἀρετὰς αὐτῆς!

Ἡ γυνὴ εἶνε τὸ θυμὸς νόμοι, ἔθιμα, συνθήκαι, προλήψεις ἀπὸ κοινοῦ ἐκήρυξαν αὐτὴν ἀνίκανον νὰ κατέχῃ θέσεις, νὰ φέρῃ βαθμούς, νὰ ἐξασκῇ ἐξουσίας, νὰ μετέρχεται ὅσα καὶ ὁ ἀνὴρ ἐπαγγέλματα!

Ἡ γυνὴ εἶνε τὸ θυμὸς...

Ποῖος τὰ εἶπεν ὅλα αὐτὰ; Καὶ ἂν τὰ εἶπεν, ἔχει τὴν τόλμην νὰ τὰ ἐπαναλάβῃ; Ἐὰν εἶνε ἀνὴρ, ψεύδεται ἂν εἶνε γυνὴ, εἶνε τυφλὴ, εἶνε ἀχάριστος. Ἐὰν εἶνε ἀνὴρ, ἂς τολμήσῃ νὰ διχψεύσῃ μίαν γυναῖκα ἂν εἶνε γυνὴ, ἂς ἀντικρούσῃ ἂν δύναται τὰς διαμαρτυρίας μὲς ὁμορφῶν τῆς:

«Οἱ ἱερεῖς; παρουνιζοῦνται δημοσίᾳ ὡς ἐχθροὶ αὐτῶν κεκηρυγμένοι, κατ' ἴδιον ὁμῶς ἀδύνατον ἂντιστάσιν εἰς τὰ θέλημά των.

«Δὲν κάθηται ἐπὶ θρόνου, ἀλλὰ τὰς βλέπομεν κυβερνώσας τοὺς ἐπ' αὐτῶν.

«Εἶνε ἐκτὸς τῶν κυβερνήσεων, ἀλλ' αὐτὴ διευθύνουσι τοὺς ὑπουργούς, εἰς αὐτὰς ὑπέκουσιν οἱ γερουσιασταί, ὑπ' αὐτῶν ἐκλέγονται οἱ στρατηγοί.

«Δὲν παρερισκόονται ἐν τοῖς στρατεύμασιν, ἀλλ' εἶνε ἡ ψυχὴ των. Ἦνα καταστῶσιν ἄξιοι τῶν γυναικῶν, ἐπιδιώκουσι τὴν δόξαν οἱ πλεῖστοι τῶν πολεμιστῶν.

«Ὁ ναὸς τῆς Θεμίδος; ταῖς εἶνε κεκλεισμένος διὰ κρυφίας ὁμῶς θύρας εἰσερχονται καὶ ἐπιβάλλουσι τὴν ἰσχύον αὐτῶν.

«Ὁ σκληρὸς καὶ φιλάργυρος χρηματιστής, ὁ ἕνα μόνον ἐξ ἐπαγγέλματος πόθον ἔχων: νὰ ἐσοδεύῃ, ἔγκαταλείπει εἰς τὰς χεῖρας των τὸν χρυσοῦν αὐτοῦ.

«Ὁ ἀκόρεστος ἔμπορος μόνην εὐτυχίαν του θεωρεῖ νὰ προσφέρῃ αὐταῖς τοὺς καρπούς των κόπων του.

«Ὁδεμία ὑπόθεσις; ἀνατίθεται αὐταῖς, ἀλλ' ἐν πάσις εἰσιν ἀναμεμιγμένα.

«Οὐδένα ἔχουσι βαθμῶν, ἀλλ' αὐταὶ βαθμολογοῦσιν. Οὐδένα τίτλον ὑπεροχῆς, ἀλλ' αὐταὶ τοὺς χορηγοῦσιν οὐδεμίαν θέσιν, ἀλλ' αὐταὶ τὰς διανέμουσιν...»

Ἦσως τινὰ τῶν δογματῶν τούτων φανῶσιν ὑπὸ τῆς ὑπερβολῆς ἐμπνεόμενα, ἀλλ' ὁ μὴ ἐξετάζων ἐπιπόλαιος, θ' ἀνομολογήσῃ πόσον ταῦτα εἶνε ἀληθῆ. Ὁ ἀνὴρ εἶνε βέλαια πρὸ τῆς γυναικὸς Ἡρακλῆς... ἀλλ' Ἡρακλῆς ἐτοιμός εἰς ἐν νέμῳ νὰ περιβλήθῃ τὴν παλαιὰν ἐσθῆτα τῆς Ὀμφάλῃς Σαμφῶν... ἀλλὰ Σαμφῶν ἀποφυγῶν ἀπαξ,

ἀποφυγῶν δὲ; ἀποφυγῶν τρεῖς τὰς μαγγανείας τῆς Δαλιδᾶς, τὴν τετάρτην ὁμῶς παρὰ δίδων εἰς τὸ ξυράκιόν της τὴν ἐν τῇ ἀκουρεῦτῃ κόμῃ του κρουπομένην ἰσχύον του Ὀδυσσεὺς τέλλος, ὁ πολυμηχανώτερος τῶν ἀνδρῶν... ἀλλ' Ὀδυσσεὺς περπωμένος νὰ μεταμορφωθῇ... (Φορίζατε!) εἰς χοῖρον, ἐὰν τὸν ἐγγίσῃ μόνον τὸ μαγικὸν τῆς Κίρκης ραβδίον.

Ἡ γύναι! βραδίλει! ἐν ὅσῃ ὑπάρχουσιν ἄνδρες, οὐδέποτε θὰ σοὶ λείψῃ, τὸ στέμμα.

Τὸ στέμμα! ἀλλὰ ἰδωμεν καὶ ἐκ τῆς ἐτέρας ὄψεως τὸ νόμισμα. Ἀναγνώσωμεν τὰ γράμματα, ἀτίνα ἐπ' αὐτῆς εἰσι κεχαραγμένα καὶ ἀπὸ ἐνθουσιασμοῦ ὑμῶνδου τονίσωμεν θλιβερὸν ἔλεγσον οἰκτιρότερος τὰς τύχας τῆς ταλαιπώρου γυναικὸς ἐν ἐποχαίς, ὡν ἐστὼ ἐπικατάρατος ἡ μνήμη, ἐν χώραις, ὡν τὸ μὴ ἐκδιωχθῆν ὑπὸ τοῦ πολιτισμοῦ σκότος, προσεῖνε φρικτὴν εἰς πάντας καὶ ἰδίᾳ εἰς πάσας.

Σπάνια εἶσιν αἱ ἀστραπαὶ αἱ διαχέουσαι γλυκὺ τι φῶς ἐν ταῖς ἀβύσσοις, ἐν αἷς ἐκυλισθῆ ἡ γυνὴ κατὰ τὸ παρελθόν, κυλίεται δὲ ἀκόμη ἐν ἀχάστῳ. Τὸ πανόραμα εἶνε ζοφερόν καὶ δυσάρεστον ὡς ἀνάκλησις κακῆς ἀναμνήσεως ἀνάγκη ὁμῶς νὰ ριθῇ ἐν βέλαια ἐπ' αὐτοῦ ἡ βασίλισσα ἡ κτυπῶσα ἐνίοτε τὸν πόδα καὶ ποιούσα τὸν ὑπήκοον τρέμειν. Τίς οἶδεν ἂν τοῦτο δὲν καταστήσῃ αὐτὴν, ἠπιώτερον πρὸς ἐκεῖνον, ὅστις τὴν ἀνήγειρε, τὴν ἀνύψωσας καὶ τῇ παρέσχε τοὺς ὤμους του ὅτε μὲν ὡς ἀναπαυτικὸν κάθισμα, ὅτε δὲ ὡς ἐπιδεικτικὸν ὑπόβαθρον;

Αἱ γυναῖκες τῶν Γαλατῶν παρεμβάσαι ἐν τινὶ ἐμφυλίῳ πολέμῳ καὶ συμφιλίσασαι τοὺς δεστώτας συζύγους των ἐγένοντο ἀληθῶς ἄξιοι τῆς εὐγνωμοσύνης των καὶ τοῦ πρωτοφανοῦς ἐν τῇ ἱστορίᾳ προνομίου νὰ συγκροτῶσι Γερουσίαν, ἔχουσαν δικαιοκρίτικα καὶ δικαστικὰ δικαιώματα. Αἱ ἰδικαί μας γυναῖκες βεβαίως δὲν θεωροῦσι τοῦτο ἀξιοζήτητον, προκειμένον νὰ αυτοκτονάσιν, οὕτως εἶπειν, κηρύττουσαι ὅτι ἔχουσι τὴν πρέπουσαν εἰς Γερουσιαστὰς ἡλικίαν. Ἡμεῖς ὁμῶς ἐκ τῆς εἰκόνης ταύτης ἀρχίζομεν τὴν ἐκτύλιξιν, διότι τὴν θεωροῦμεν ὡς μίαν τῶν φωτεινοτέρων τοῦ τόσον σκοτεινοῦ μετέπειτα πανοράματος.

Ὁ περιούσιος λαὸς, οἱ Ἰουδαῖοι, δὲν διεκρίθησαν ποσῶς ἐπὶ ἀβρότητι πρὸς τὰς κυρίας. Οὐδ' ὡς μάρτυρας εἰδέγοντο αὐτὰς ἐν τῇ δικαστηρίῳ ἐνεκα τῆς ἀμφοῦς τῆς γυναικείας φύσεως ἐλαφρότητος, οὐδὲ τὰς ἐκολλάκουον βεβαίως λέγοντες διὰ τοῦ στόματος τῶν ραββίνων των μεταξύ ἄλλων κακολογιῶν ὅτι ὁ Θεὸς ἀναμφιδόλως θὰ εὕρισκετο ἐν συγχίσει, ἵνα πλάσῃ τὴν γυναῖκα... Ἰδίᾳ ἡ καθημερινὴ τῶν Ἰουδαίων προσευχὴ χαρακτικρῆς ἀκριβέστερον τὰς ἐπὶ τοῦ ζητήματος ιδέας των: Οἱ ἄνδρες ἔλεγον ὑπερήφανως: «Εὐλογητός, εἰ κύριε, ὁ δημιουργὸς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ὅτι... οὐκ ἐποίησας

* Φιλίππος Ἰωσητος

με γυναῖκα». Αἱ δὲ γυναῖκες ἐν ταπεινώσει, ἀλλὰ μετὰ τινος δόσεως ἀγανακτήσεως ἡ πείσματος: «Εὐλογητός εἰ ὁ ποιήσας με... ὅπως ἠθέλησας...»

Οἱ ἡμέτεροι πρόγονοι ἐπίσης, ἐκτὸς ἐντίμων τινῶν ἐξαιρέσεων, πολλὴν πολλὴν σημασίαν εἰς τὰς γυναῖκας δὲν εἶδον. Οὐδ' ὡς ἀποτελούσας μέρος τοῦ λαοῦ θεωροῦν αὐτάς, οὐδ' ὡς ἀνθρώπους μέλιστα. Ἄν δὲν ἐφοβούμεθα μὴ πάντες οἱ ἐν ταῖς ἐλληνικαῖς βιβλιοθήκαις Ἀριστοτέλης ριθῶσιν εἰς τὸ πῦρ, θὰ ἐλέγομεν ὅτι οὗτος τὰς χαρακτικρῆς ὡς εἶδη τεράτων, ὡς ἀρχὴν ἐκφυλίσεως τοῦ ἀνθρώπου. Ἀλλὰ ὁ Ἀριστοτέλης δὲν ἐπίστευεν οὐδὲ εἰς τὸν Θεόν...

Πανταχοῦ σχεδὸν ἡ ἀνατροπὴ τῶν γυναικῶν ἐτίθετο ἐν ἴσῃ μοίρᾳ πρὸς τὴν τῶν δούλων, καὶ ἠγοράζοντο κάποτε ὅπως καὶ οὗτοι. Ἐν Ἀθήναις δὲ, ἐνθα ἐτύγγανον ποῖας τινος ἰδιαιτέρας ἐκτιμήσεως, τόση εἶδιδετο αὐταῖς ὑπὸ τοῦ νόμου δύναμις, ὅση ἀπητήτο, ἵνα πωλήσωσιν ἢ ἀγοράσωσιν ἐν μέτρον κριθῆς. Ἄλλ' οὐδὲ λεπτὸν περισσώτερον.

Ἐν Ρώμῃ ἡ γυνὴ ἀπελάμβανε σπουδαίων τιμῶν προνομίων. Τῇ ἐπιτρέπετο λ.χ. νὰ πίνῃ οἶνον μόνον ἐν ὤρισμένοις θρησκαιτικαῖς ἑορταῖς. Ἄλλ' ἐκτὸς τούτων, ἡ οἰονομία τῆς ἐθεωρεῖτο ἴση πρὸς τὸν μεγαλύτερον τῶν γυναικῶν ἀμαρτημάτων, πολλοὶ δὲ συγγραφεῖς μνημονεύουσιν ὅτι παραβάτις τις τοῦ νόμου κατεδικάσθη εἰς τὸν ἐξ ἀιτίας θάνατον, ὅτι ἄλλη ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ συζύγου της χωρὶς οὐδεῖς νὰ θεωρήσῃ τοῦτο κακὸν καὶ ἄλλη ἢ μᾶλλον πᾶσαι αἱ ἄλλαι ἠσαν ὑποχρεωμέναι νὰ ἀσπάζονται συχνὰ τοὺς γονεῖς των εἰς τὸ στόμα, ἵνα ἀποδεικνύωσιν ὅτι δὲν ὑπέπεσαν εἰς τὸ φεβερὸν τοῦτο ἀμάρτημα. Ἐν γένει ὁμῶς ἡ Ρωμαία δὲν ἐθεωρεῖτο ἐπίσης πολὺ ἀνωτέρα τῶν δούλων, τὰ δὲ μονομερῆ παραδείγματα, ἀτίνα ἠδύνατό τις ν' ἀντιτάξῃ δὲν μειοῦσι τὴν βαρῦτητα τοῦ γενικοῦ τούτου κανόνος. Ὡς ἐκ περισσοῦ δὲ κατὰ τινὰ ἐποχὴν ἐστειρεῖτο τοῦ δικαιώματος νὰ κληρονομήσῃ τὸν συζυγον, καὶ μονογενῆς δ' ἐτι ἂν ἦτο, τὸν πατέρα, πρᾶγμα, ὅπερ βεβαίως ἐβλίβε τοὺς συγχρόνους προκοιθητάς...

Ὅτι Ἕλληνας καὶ Ρωμαῖοι παρεγώρουν ἐπὶ τινὰ καιρὸν τὰς γυναῖκας των εἰς ἄλλους, τοῦτο δὲν ἐξέπληττε τότε τινὰ τὸ παραδόξον ὁμῶς εἶνε ὅτι ρητῶς σημειοῦνται τὸ ὄνομα τοῦ Σωκράτους ὡς παραχωρήσαντος τὴν Σανθίππην εἰς τὸν Ἀλκιβιάδην. Διὰ νὰ σωθῆ ἄρα γε ἀπὸ αὐτῆν; ἢ διὰ νὰ πείσῃ τὸν μαθητὴν περὶ τῆς κακίας καὶ τῆς ἀσχημίας της; Ἄγνωστον. Ἐν Ρώμῃ δὲ εἶν ἡ παραχωρηθεῖσα δὲν ἐπίστρεφεν ἐντὸς τοῦ ἔτους, ὁ κρατῶν ἠδύνατο νὰ ζητήσῃ τὴν παραγραφὴν... τοῦ πρώτου συζύγου, ὅστις ὁμῶς εἶνε ζήτημα ἂν ἐδικαιοῦτο νὰ ζητήσῃ ἐπίσης τὴν ἰδικὴν της παραγραφὴν.

Παρὰ τοῖς λαοῖς, παρ' οἷς ἡ πολυγαμία καὶ τὸ διαζύγιον εἶνε τὰ εὐκολώτερα πράγματα τοῦ κόσμου, ὅπως παρὰ τοῖς Μουσουλμάνοις, ἡ θέσις τῆς γυναικὸς ἐπαρουσιάζετο ἀξία μείζονος οἰκτιρμοῦ. Ἐξευτελισμός, ἐκμηδένισις, καταπίσις οὐδ' ἡ ἐλαχίστη ἐμπιστοσύνη εἰς τὸν χαρακτικρῆ καὶ τὴν π-

στιν της. «Ἐάν, λέγουσιν, ἡ γυνὴ εἶνε κυρία τῶν πράξεων της, αἱ πράξεις της βεβαίως εἶνε κακαί». Ἡ μαρτυρία της ἐν δίκῃ φόνου καὶ κλοπῆς ἦτο, καὶ εἶνε ἀκόμη, ἀπαράδεκτος. Ἐδιδώκετο τοῦ οἴκου, ἐὰν ἐγευμάτιζε πρὶν τοῦ συζύγου, ὤφειλε δὲ νὰ προετοιμάσῃ τὴν τροφὴν αὐτοῦ καὶ εἶτα νὰ ἀρκεσθῆ εἰς τὰ λείψανα τοῦ γεύματός του. Εὐτυχῶς διὰ τὴν γυναῖκα, παρὰ τοῖς λαοῖς τοῦτοις παρετίθητο πλοῦσια σχετικῶς γεύματα ἄλλως θὰ ἐκινδύνευε νὰ νηστεύῃ σιγῶτατα. Καὶ ἀλλοίμονον ἂν ἐφαρτῶ ἐνοχός. Ὁ πνιγμός καὶ ἡ κατάβρωσις αὐτῆς ὑπὸ τῶν κυνῶν ἐθεωροῦντο ὡς αἰ σινηθέστεραι τῶν τιμωριῶν...

Παρὰ ταῖς ἀρχαῖαις Σλαβίαις αἱ χῆραι ἐκαίοντο ἐπὶ τῆς διὰ τὰ πτώματα τῶν συζύγων των προετοιμασμένης πυρᾶς ἂν δὲ τις προετίμα νὰ μὴ τοὺς συνοδεύσῃ, ἐθεωρεῖτο τὸ στίγμα τῆς οἰκογενείας της. Ἡ διδιδετο αὐταῖς ὑπὸ τοῦ νόμου δύναμις, ὅση ἀπητήτο, ἵνα πωλήσωσιν ἢ ἀγοράσωσιν ἐν μέτρον κριθῆς. Ἄλλ' οὐδὲ λεπτὸν περισσώτερον ὡς ὀλοκαύτωμα ἐπὶ τῆς πυρᾶς τῶν μακαριτῶν των.

Παρὰ τινὶ λαῷ τῆς Ζουανπόρης ἐπεκράτει τὸ φιλόστοργον ἔθιμον νὰ πνίγωνται ἅμα τῇ γεννησίᾳ πᾶν θῆλυ, καὶ ἔπειτα νὰ ζητῶσι νύμφας ἐξ ἄλλων γειτόνων. Ἐν Τογκίνῳ δὲ, ἀλλοίμονον... ἂν τὸ πρῶτον πράγμα ὅπερ συνήγατο ἔξερχόμενος καθ' ὁδὸν ἦτο γυνὴ! Βεβαίως θὰ τῷ συνέβαινε δυστύχημα. Εὐτυχῶς ἡ πρόληψις, ὅσον καὶ ἂν δὲν ἦτο κολκαεντικὴ διὰ τὰς πρὸ ἐτῶν κυρίας τοῦ Τογκίνου, εὐτυχῶς περιωρίζετο μέχρι τοῦ σημ

επιλέκτων τούτων κυριών η και οιάδηποτε άλλη προέδιδε τα μυστικά του συζύγου της, αμείβω άνευ της ελαχίστης διαδικασίας απέκοπτετο το άνω χείλος του στόματός της, τοϋθ' όπερ άδικον βεβαίως, άφού και το κάτω συνειργάσθη εις την προδοσίαν του μυστικού· έν δε τις συνελάμβανε την γυναίκα αυτού ύποκαταστύσαν έκ της θύρας τα μυστικά του, τότε τή απέκοπτε το έτερον των άτων. Οι περιηγηται δέν αναφέρουσιν άν και έκ τούτων προετιμάτο το δεξιόν. βεβαίωςιν όμως ότι πολλας συνήνησαν άχείλους και άώτους κυρίας.

Αι περίεργα αυτά—ίνα μη μεροληπτούντες τάς χαρακτηρισίωσαν άλλως—φιλοφροσύνκι των διαφόρων λαών προς την γυναίκα δέν είνε αι μόναί, άς δύνανται να σημειώση τις. Υπάρχουσι και άλλαι άκόμη περιεργότεραι, και ιδίχ παρ' τοίς άγρίοις, παρ' οις το πτωχόν ωριόν ήμισυ του άνθρωπίνου γένους ήκιστα καλώς έκτιμάται.

Τά προς τάς νενούμφους δώρεα των έν τη Βορειώ Αμερικώ άγρίων, ό πέλεκυς, το πύραυνον και έν πλατύ και μακρόν περιβέριον έκ βύρσης κατάλληλον διά να ύποκατάζη... βάρη, καθιστώσι γνωστόν από της πρώτης ήμέρας του γάμου εις την σύζυγον ότι ό κύριος εις αυτήν αναθέτει την ζύλευσιν, το μαγειρεύμα και την άχθορορίαν.

Έν Νέξ Ζηλανδίχ το πρώτον μάθημα, όπερ θα λάβη ό υίός παρ' του πατρός του είνε πολύ συγκινητικόν: Νά περιφρονή την μητέρα του. Έν Νουκαχιβίχ δέν ένε καρφ ύποδείας αναγκάζονται οι πτωχοί σύζυγοι να τρώγωσι τάς γυναίκάς των... και όταν άκόμη δέν τρώγωται.

Και τέλος παρ' τοίς Μορλάκοις: «Ω, φρίξαιτε, έν άρει ή φρίκη!» ό προφέρων το όνομα γυνή, όφείλει σπεύδων να προσθέσει και την φράσιν «με συμπεράσιο», ίνα μη έλευθη ή πρόστυχος, ώς έστερημένος λεπτής άγωγής...

Τας πλείστας των άνω πληροφοριών έδάνειον ήμιν άγαθός τις έπίσκοπος κατάγινομένος φαίνεται ειδικώς εις την γυναικολογίαν και μελετών το ήμισυ μόνον του πληρώματος της εκκλησίας του. Είπωμεν ήδη τον ιδιοτελή ίσως λόγον, δι' όν έκρίναμεν αναγκαίαν την παραθεσίαν των, άπομείνει όμως και μικρόν με συμπεράσμα, δι' ου άν δέν κατορθώθη άλλο τι, θα πεισθώσιν όμως τινές—βλέπουσαι την διαφοράν εκείνης προς την σύγχρονον κατάστασιν των—θά πεισθώσιν, ότι όφείλουσινά είνε τουλάχιστον... καλαι Χριστιανισμοί. Πράγματι εις τον Χριστιανισμόν όφείλεται πρό παντός ή σωτηρία των εκ της κολλάσεως, έν ή κατέρριψεν αυτάς ή ύπεροχή της σωματικής δυνάμεως του άνδρός, εκεί όπου αυτή μόνη ίσχυε και εξετιμάτο· εκεί όπου δέν έλαμψεν ή γλυκεία και παρήγορος όψις του λυτρωτοϋ, του άνθρωπίνου γένους ολοκλήρου, και... του ήμισους αυτού.

Ο άνήρ πλασθείς πρό της γυναικός και διατελέσας επί τινας ήμέρας άπόλυτος κύ-

ριος του παραδείσου, ότε απέκτησε τον καλον σύντροπον, έγνω μόν να διαμοίραση την κληρονομίαν, αλλά κρατών δι' εαυτον την μερίδα του λέοντος, έν ή συμπεριλαμβάνατο—τίποτε όλιγώτερον—και ή γυνή. Έπειτα εκήρυξε τάς περί ανισότητος θεωρίας και άλλαχού μόν κατέταξαν αυτήν μεταξύ των ζώων, άλλαχού μεταξύ των σκευών και των επίπλων και άλλαχού μεταξύ των δούλων του. Εύτυχώς διά την γυναίκα, ήλθεν ό Χριστός, ειδε την άδικίαν και έθηκε τον άγκυλον επί της έτερας πλάστιγγος μετά τόσης δυνάμεως, ώστε ου μόνον ήλθεν ή ίσοροπία, αλλά και φόβοι πικρουσιάζονται—ούχι φόβοι γυναικέοι—μη άναστραφώσιν έντελώς οι όροι και χρειασθή δευτέρα τις επάνοδος του χρίν της πλάστιγγος του άνδρός.

Εκτοτε δε ό χριστιανισμός και ή έλευθερία κατέστησαν την γυναίκα εύτυχή σύντροπον του άνδρός της έκλογής της και σεβιστήν μητέρα οικογενείας άναδεικνυομένης διά των φιλοστόργων φροντίδων της.

Αλυτός τις άπορία έν τούτοις, ήν βεβαίως ένέπνευσαν ήμιν ό πειρασμός, κολυμβάζ έν τη τελευταία ρανίδα της μελάνης μας και άκουσίως εκχύνεται εις εκτενεστάτην έρώτησιν.

Αρ' γε; μη αι γυναίκες του Ισραήλ, άς έν συγχίσει έπλασεν ό Θεός και αίτινες τον έμυκτηρίζον διά τούτο έν ταις προσευχαίς των, μη αι προμήτορες Έλληνίδες, αίτινες έπωλούντο, ήγοράζοντο και παρεχωρρόντο κατά βούλησιν, ένφ αυται μόλις έν μέτρον κριθής είχαν το δικαίωμα να έμπορευθώσι, μη αι Ρωμαίαι ματρόνοι, αίτινες λόγω εγκρατείας βέβαια έφρονούντο διά μη άν σταγόνα οίνου, μη αι Μουσουλμανίδες, αίτινες έδιώκοντο άν έγεύοντο πρό του συζύγου, φοβουμένου ίσως μη δέν εύρη τίποτε και αυτός, ό,τι δε έπραττον εξ οικείας βουλήσεως δέν ήτο δυνατόν να είνε καλόν μη αι πισται Σλαύαι, αι κατά εκατοντάδας συνηγόμεναι επί της πυράς μετά του συζύγου, διά να μη τον αφήσωσιν ουδ' εκεί μόνον... μη αι γυναίκες της Ζουανπόρης αι πνίγουσαι τα θυγάτρια και μη σχολύσαι ουδέ την εύτυχίαν να γείνωσι πενθηραί... μη αι Τογκινίδες, ών ή συνάντησις μόνη έθεωρείτο ως κακός οίανός, μη αι ουδέποτε συγγευματίζουσαι μετά των συζύγων των ή αι συρόμεναι με τα γόνατα πρό αυτών Αφρικανίδες, μη αι Ασχαντίδες, ών αι κεφαλαί καθίσταντο τόσον εύκόλως άκρα ζωτα... έγεμυθειάς, μη αι Αμερικανίδες ών τα νυμφικά περιδέραια έπροοιάνιζον δι' αυτές μέλλον εύρύτατον... άχθοφόρον, μη αι Ζηλανδαι, αι υπό των υιών περιφρονούμεναι και αι γυναίκες της Νουκαχιβίχ αι καταπαύουσαι την πειναν των καλοστόμαχων συζύγων των, μη τέλος αι γυναίκες—με συμπάθειο—των Μορλάκων και αι λοιπαι ήδικημένοι άπαρξεί, άς άγνοούμεν ή παρελείψαμεν, μη άξασαι αυτά μεθ' όλα ταύτα τα έναντια φαινόμενα ύπήρξαν επίσης βασιλίσσαι και τύραννοι των άνδρών των;

Η ΑΥΤΟΚΡΑΤΕΙΡΑ ΑΥΓΟΥΣΤΑ

(Έντυπώσεις και άναμνήσεις)

Γεννηθείσα έν έτει 1811, έν Βεϋμάρη, ή πριγκήπισσα Αύγουστα, ήτο μαθήτρια του Γκαίτε. Έγνωρίσε τον ποιητήν έν όλη αυτου τή δέξη, ήντλησε δι' εκ της διδασκαλίας αυτού, ως και εκ της κοινωνίας, έν ή έβίου, έν τη αύλή του μεγάλου δουκός, τα έσαι έν αυτή διατηρηθέντα άκλόνητα αισθήματα. Ο Γκαίτε έδίδασκεν ως άπόστολος την θρησκείαν των άνθρωπότητος, κοσμοπολίτης, wellbürger, ως έλεγον τότε, εμίσει πάν το πειρώμενον να έμποδισή την πραγματοποιήσιν του ιδεώδους, όπερ έφαντάζετο διά τε τον άνθρωπον και την ανθρωπότητα. Εκτοτε, έτεραι ιδέαι εισέδυσαν έν Γερμανίχ· ό εξαιρετικώτερος πατριωτισμός, ή προς τα όμορα έθνη δυσπιστία διεδέχθησαν το μέγα δόγμα, όπερ έπρόσθεθεν ό Γκαίτε: ή αυτοκράτειρα Αύγουστα διέμεινε πιστή εις τάς αρχαίας παραδόσεις· ουτω δε μικρόν κατά μικρόν απέτελει είδος τι εξαιρέσεως έν τή προσωπική αύλή.

Ανευροπόλοι ύπαρξιν λαμπράν, όμοιαν της των βασιλέων της Γαλλίας, θα έστενοχωρείτο δ' ένίοτε έν τη άπλή αύλή του Βερολίνου, ως κατεχομένη υπό του προς την ίσχυν και τάς έπίδειξεις έρωτος. Άγνωστών ην η χαρισίτων αι έπίσημοι ύποδοχαι, αίτινες πολύ την εκοπίαζον· το βέβαιον είνε, ότι μετά χαράς διέτρεχε την αύλην αυτής και άσμένως απέδεχτο τάς προς την αυτοκρατορικήν ίσχυν της άποδοδιμένες τιμάς.

Αν και προσόυτις και άσθενής, ή αυτοκράτειρα Αύγουστα, διέτρεχε μεγαλοπρεπής ήθος· είχε τα χείλη και την ρινά λεπτότατα, τα χαρακτηριστικά έκφραστικά, μ' όλην δε την ίσχυν. ήν ή κυριαρχος εξέσκει επ' εαυτής, δέν έπετύχανε πάντοτε ν' άποκρύπτη τάς συγκινήσεις της: ή άνομομνησία και ή περιφρόνησις συχνάκις άπευπόυντο επί του προσώπου της, ως και ή εύχαριστίας και ή εκτίμησις. Έπί του προσώπου της, του υπό των οδώνων τακέντος, οι όφθαλμοί διετηρήθησαν ζωηρότατοι, νεάζοντες· το βλέμμα, το συχνάκις ήδύτατον, ήτο άδυσώπητον και πλέον έκφραστικόν ή κρίσις δυσμενείας. Έν μέσω συναναστροφής εξ εκάτον άποτελουμένης άτόμων, ουδέμια κίνησις διέφευγε την αυτοκράτειραν, ήτις πάντοτε προσέχουσα, παρατήρει και την ελαχίστην άδειξίσητά τινος των παρακλήτων, ήτοι άδυνατος, οι δε πρώτοι λόγοι τοσοούτω άδυνάτως έπροφρόνον, ώστε δυσκόλως ήκουε τις αυτούς· είτα μικρόν κατά μικρόν, ή θρηνώδης αυτή φωνή, έστερεούτο, έπιβάλλετο, εύκαμπτος έν τη άδυναμίχ της, παραλλάσσουσα τον λόγον και καθιστώσα αυτόν θαυμαστόν.

Άγνωστών ην ή αυτοκράτειρα Αύγουστα ώμιλει την γερμανικήν· ό κατά βέθος γνωρίζοντες την γλώσσαν ταύτην βεβαίωςιν, ότι την ώμιλειλίαν κακώς, διαποικιλουσα αυτήν διά γαλλισμών, και γαλλικών λέξεων. Η γλώσσα ήμών παρήγε έν τφ στόματι αυτής ιδιαιτεράν έντύπωσιν: ώμιλει αυτήν όρθο-

τάτα άν και κατά τι έπιτετηδευμένως, ή δε προφορά αυτής άνεμίμησε την άλλοτε ώμιλουμένην γαλλικήν. Ανεύρισκέ τις έν αυτή το ύφος και τον τρόπον των άλληλογραφιών και των άπομνημονευμάτων των κλασικών αιώνων. Η αυτοκράτειρα έροβείτο τον αγγερμανισμόν και λυσσώδως έπολέμει αυτόν· επί παρουσίας Γάλλου, ήκουε προσεκτικώς και έδιδάσκετο. Ησθάνετο ήδονήν άκούουσα νέαν τινά έκφρασιν, γαλλισμόν τινά δυνάμενον να λεχθή έν τη καλή κοινωνία, έν ή και τον επαναλάμβανε.

Ο,τι ιδίως ήγάπα έν τφ γαλλικφ πνεύματι, ήσαν τα πλεονεκτήματα τ' άποτελουντα το φυσικόν της συνομιλίας όργανον, ή άκριβεια έν τη σκέψει, ή έλαφρότης έν τη έκφράσει, το εύτόγον των παραλλαγών και ή εύκολία του θίγειν τα πάντα χωρίς να ένδιατριβή επ' ουδένος. Εμίσει πράγματι το διδασκαλικόν ύφος, τον χαρακτηριστικόν τούτον τύπον της γερμανικής σκέψεως, του όποιου όμως ουδέποτε κατώρθωσε ν' άππαλλαγή έντελώς· άλλ' ότε το γερμανικόν πνεύμα ανέλαμβανε ύπεροχήν, κατώρθου να μετριάζη τάς έλλείψεις της διά της σαρκηνείας των γνώσεων και της άκριβείας της λέξεως.

Καίτοι δέν άνεγίνωσκε όλως άδιακρίτως, το σύνολον των άναγνωσμάτων της ήτο σπουδαίον. Προτίμα τα σοβαρά έργα. Έγνωρίσε κατά βέθος την κλασικήν φιλολογίαν και τα ύπομνήματα του ΙΖ' και ΙΗ' αιώνος. Η κυρία Sdvigne και ή κυρία de Maintenon ήσαν τα έπιστολικά αυτής ύποδείγματα· ό Saint-Simon, ό Talleyrand, ό Metternich, ό Beust, ήσαν έκ των προσφιλών αυτής άναγνωσμάτων.

Έν τη σημερινή φιλολογική κινήσει έσχε μεγάλας συμπάθειας και ίσχυρά μιση· δυσήρεσταίτο όταν τή ώμίλουν περί του Ρενάν, εις όν ουδέποτε συνεχώρησε τον Βίον του Ιησοϋ. Ημέραν τινά μέλλιστά, πονηρός τις συνδιαλεγόμενος μετ' αυτής, έπέμεινε εξυμνών αυτήν τον συγγραφέα των φιλοσοφικών διαλόγων, την χρίν και το θέλημα της γλώσσης αυτού: «Μάλιστα, είνε αυτή, δυσφορούσα, πάντα ταύτα είνε αληθή· άλλ' ό κ. Ρενάν ήκολούθησε σφαλεράν όδόν.» Σελίς τις του Ζολά άπέσπασε τα δάκρυά της, και επώνησεν: «Ίδέ τί κατώρθωσε διά της ώραίας ταύτης γαλλικής γλώσσης!» Φύσις υπερβαλλόντως εύαίσθητος, άπέφευγε την άνάγνωσιν των μυθιστορημάτων, άτινα ήδύναντο να την συγκινήσωσι. Μη ούσα άλλως τε λίαν εύαίσθητος εις τάς άρετάς ψυχολογικής τινος ανάλυσεως, προτίμα ν' άνευρίσκη έν τφ μυθιστορηματι το ιδεώδες, όπερ ήσθάνετο έν εαυτή. Ηγάπα, έν τοίς συγγράμμασι του Feuillel, την συνήθη των ήρώων εύγένειαν· έν δε τοίς του Theuriel, έθέλεγτο έκ της άπλότητος και της ήμελειας των έντυπώσεων· το δ' έργον αυτού Sous-Préfet aux Champs, όπερ ουδέλως έθεαρόνετο επαναγινώσκουσα, έκ πολλών την παρηγόρει πόνων.

Ένεκα της κλίσεως, ήν έσχε προς το γαλλικόν πνεύμα και της προτιμήσεως, ήν έτρεφε διά την κλασικήν φιλολογίαν, ένδιεφέρετο σπουδαίως διά την Ακαδημίαν,

ήν έθεώρει θεματοφυλακείον των διανοητικών παραδόσεων της Γαλλίας. Η προσέγγισις έκλογής τινος την ένδιέφερε σπουδαίως· διημισησθήτε τάς άρετάς, ύπελόγιζε την τύχην των ύποψηφίων. Έτέρπετο άναγινώσκουσα τους λόγους της ύποδοχής, ών ουδέ γραμμήν παρέλειπε. Η Έπιθεώρησις των Δύο Κόσμων, εύρίσκειτο πάντοτε επί της τραπέζης της εργασίας της· άνοπομόνως άνεμενε την άφιξιν του νέου αριθμού, τα δε άρθρα, τα ιδία ένδιαφέροντα αυτήν, ήσαν τα φέροντα τάς ύπογραφάς των Cherbuliez, de Broglie, Lavisse και Maxime du Camp.

Το αισθητότερον μαρτύριον του έρωτος, όν έσχε διά τον μέγαν αιώνα, ήσαν ίσως αι ιδέαι αυτής επί της άνατροφής των γυναικών, άς σχεδόν όλως ήντλησεν έκ των συγγραμμάτων της κυρίας Maintenon. Ιδρυσεν έν Charlottenbourg είδος τι γερμανικου Saint-Cyr, εις ό άφιέρου πάσας τάς ώρας της σχολής αυτής.

Πρό των συμβάντων του 1870, συνήθιζε να διέρχεται έντοσίως εβδομάδας τινάς έν Παρισίοις· φαίνεται μάλλισσα, ότι περιήλθεν άγνωρίστος το πλείστον μέρος της Γαλλίας. Έν τινι εις Παρισίους ταξείδιω της, ήθέλησε να έπισκεφθή το νοσοκομείον Lariboisiere, παρίστη δε έν ήμέρα καθ' ήν δέν έπιτρέπετο ή είσοδος. Ο ύπάλληλος έπεκαλέσθη τον κανονισμόν, ταύτης όμως έπιμενούσας, την ώδήγησε πρό του διευθυντοϋ. Χωρίς να ειπή το όνομά της, άλλ' άπλώς ότι ήτο ζένη, έπεισε τον διευθυντήν να τή παραχωρήση την άδειαν και να την συνοδεύση ό ίδιος. Έθαύμασε τον οργανισμόν του νοσοκομείου, έπιστρέψασα δε εις Βερολίον, διηγήθη τφ βασιλεί τω γεγονός.

Εύτυχώς, είνε ό βασιλεύς, διά τον διευθυντήν σας, το πράγμα συνέβη έν Γαλλίχ· διότι έν ήτο εις έκ των ύπαλλήλων μου, θα τφ έδιδασκον ότι οι κανονισμοί έγένοντο διά να ώσι σεβαστοί.»

Είπων, ότι ή αυτοκράτειρα Αύγουστα δέν ήτο πολύ συμπάθης έν Γερμανίχ· το αληθές είνε, ότι όλίγον ήτο γνωστή. Υποβέτω ότι δέν ήγάπα διόλου το Βερολίον, ότι το εύρισκε παρ' πολύ θολόν και ότι δέν υπέφερε το κλίμα αυτού. Πρό πολλού δέν μετέβαινε εις το θέατρον, άπέφευγε να έπιδικνηνται εις το κοινόν, εξεργασμένη συνήθειος του αυτοκρατορικού άνακτόρου διά τινος όπισθίας θύρας. Η νέα βερολίνοεις γενεά δέν την έγνωρίζε, διότι δέν την έβλεπεν ή εις το βέθος της άμύξης της. Λίαν φιλεύσπλαγχνος, όλίγον έφρόντιζε περί δημοτικότητας, ουδέποτε δε ουδ' επί στιγμήν προσκεισθή, ως συνήθως πράττουσιν οι βασιλείς, προς άνθρωπόν τινά του λαοϋ. Έθεώρει το βασιλικόν και αυτοκρατορικόν αξίωμα ως μεγαλείον μη έπιτρέπον αυτή την μετ' του όγλου συγγράτισιν, πιθανώς δ' ένεκα τούτου πολλά των εύεργητημάτων αυτής· έληνομηόθησαν. Διηγούντο, ότι ήμεραν τινά περιπατούσα εις τους περίξ του Coblenz άγρούς, εισήλθεν έν τινι άτραπφ, ήτις έχώριζε τον άγρον και κατέληγεν εις την μεγάλην όδόν. Ο ιδιοκτήτης του άγρου, χωρικός, θελήσας όπως μετ' χάριτος ύποδείξη εις την βασιλίαν, ότι εύρίσκετο παρ' αυτή,

προδύωρησε και ειπεν αυτή, με το μειδιώμα εις τα χείλη: «Η άτραπός αυτή, συντομείει την όδόν, Μεγαλειότητχ.» «Τι ειπάτε;» άπεκρίθη, συνοδεύσασα την έρώτησιν διά βλέμματος, όπερ έσταμάτησεν επί των χείλων του χωρικού την συνέχειαν του λόγου του. Δέν γνωρίζω έν τω άνέκαστον είνε άληθής· τοιαύτα όμως άνέκαστον κυκλοφορούσι πολλά έν Γερμανίχ, άτινα δέν ήδύναντο βεβαίως να καταστήσωσι δημοτικήν την αυτοκράτειραν.

Ότω πλείστοι Γερμανοί παρεζήγουν την διαγωγήν της αυτοκράτειρας, εκλαμβάνοντες ως δυστροπίαν ό,τι δέν ήτο ή εύγένεια. Έπειδή δε κακώς ήνόησαν τον χαρακτήρα αυτής έν Γερμανίχ διά τούτο απέδιδον αυτή συχνάκις ιδέας και αισθήματα ζένα αυτή, κηρύττοντες ότι κρυφίως υπερήσπιζε τον καθολικισμόν. Βεβαίως ή φαντασία της έθέληγε έκ της πομπής της καθολικής λατρείας, αλλά και έν τούτω υποθέτω, ότι επέδρασαν ό φιλολογικός έρως και ό αισθητικός θουμασμός· διότι τόσον πολλοί εύφυεις άνδρες και τόσον πολλοί μεγάλοι κυρίαί αναφέρονται έν τη ιστορία του καθολικισμού! Ο Saint-Vincent de Paul, ή K^a Maintenon, το Saint-Cyr, αι μικραι αδελφαι των πτωχών, ήσαν διάφοροι τύποι, δι' ών διέβλεπε τον καθολικισμόν. Την θρησκείαν ταύτην ήγάπα, ως ήγάπησε την έλεημοσύνην, ως ήγάπησε τάς οικοτροφούς της Abbaye-aux-Bois.

Η αυτοκράτειρα Αύγουστα πολυειδώς συνεπάθει προς την Γαλλίαν. Μετά τα συμβάντα του 1870 εξηκολούθει άγαπώσα την Γαλλίαν, ως αγαπά τις την ανθρωπότητα. Κατ' αυτήν καθήκον αυτοκράτειρας έθεώρει να είνε ή μάλλον φιλεύσπλαγχνος κυρία της αυτοκρατορίας της· έν τον έπολεμ δε τον συμφέρον της ανθρωπότητας ήτο έμπειστευμένον εις την άφοσίωσιν και την δραστηριότητα των γυναικών· την άφοσίωσιν δε και την δραστηριότητά της επείδειζε διά των εις τον Έρυθρόν Σταυρόν συνδρομών της. Η κυρία Κοραλία Cahen μοι έλεγεν έσχητάς: «Εύτυχώς θα ήμην άν ήδύναμην ν' άποδώσω δικαιοσύνην εις την αυτοκράτειραν Αύγουσταν, έν δέν ήμην ύποχρεωμένη να όμιλήσω και περί έμκαυτής!» Αλλ' ή μεγάλη μετροφροσύνη ή επιβάλλουσα σιωπήν τή κυρία Cahen δέν επέβαλλε φυσικώς και εις έμέ σιωπήν.

Κατά το δεύτερον εις Βερολίον ταξείδιόν της παρεκλήθη να μεσολαβήση παρ' τη αυτοκράτειρα, όπως τύχασι χάριτος οι αίχμαλωτοί μας. Η κυρία Cahen εξήγησεν έπιμότως άκρόασιν. Η αυτοκράτειρα την προσεκάλεσε και συνδιέλεξε επί πολύ μετ' αυτής ως προς το ζήτημα της άπελευθερώσεως των αίχμαλώτων, όπερ άνελαθεν ή ήρωική νοσοκομος.

«Επί του παρόντος είνε άδύνατον να δοθι χάρις, μοι ειπεν· ό αυτοκράτωρ ήτο εύθύθετος να την δώση, άλλ' ή κοινή γνώμη είνε τόσον ήρεθισμένη. Αναμείνατε, και ύπόσχομαι να σας είδοποιήσω, άμα ως επέλθη μικρά τις ειρηνοποιήσις, θα προσπαθήσω πάν το επ' έμοί, άλλ' ως βλέπετε είμαι όλίγον άνεπιτηθεία...»

Το έπόμενον έτος ή κυρία Cahen έπανείδε

γραμμας, προς την ύψηλην έκφραση, προς τους ουρανίους θόλους της αρχιτεκτονικής. Αυτή έμεινε μόνη άνευ κοσμημάτων, άνευ τεχνικών ποικιλιών και επιδιώξεως προσηλυτισμού: δύναται τις να θαυμάση αυτήν ως έργον άκέραιον έξελθόν των χειρών του ποιητού της, και ιδού ίσως διατί είδον εν τή 'Αγία Σοφία και μόνον εκεί, ό,τι άλλοι ενόμισαν, ότι είδον ή ήδυνήθησαν να ιδώσιν εν τή 'Αγία Πέτρω και 'Αγία Παύλω, τοΰθ' όπερ εξηγεί τους έκπεφθέντας εκ της ψυχής αυτών ύμνους επί τή θεά των δύο τουτων άριστουργημάτων της πιστευούσης αρχιτεκτονικής.

Έκείνο, όπερ μοι παράγει την μεγαλητέραν εντύπωση κατά την ώραν, καθ' ήν έπαυέρχου δια του πνεύματος εις τας παρελθούσας εβδομάδας, είνε ότι, καθ' όλους τους χρόνους, οι κατακτηται μουσουλμάνοι ήναγκασθησαν ν' αγωνισθώσι και ν' άνθίστανται δι' άκαταπίστου προσπάθειών, όπως διατηρήσω την κατάκτηση ταύτην, την κλονίσασαν από της πρώτης στιγμής την γηραιάν Ευρώπην και έκτοτε ταράττουσαν αυτήν.

Αι πολεμικαι φροντίδες δεν επέτρεψαν αυτοίς να έπιδοθώσιν εις την λατρείαν της αρχιτεκτονικής. Έξελθόντες του άραβικού κλάδου, όστις κατεκάλυψε τας κατακτήσεις του δια τούτουτων άριστουργημάτων, της φωτεινής εκείνης φυλής, ήτις έσπειρε την γήν της 'Ιθρίας δια των θαυμασίων ιδρυμάτων, ών τινα έμειναν άπαράμιλλα, ήτις έκτισε το τέμενος της Κορδούσης, την συγκινητικώτεραν, την θαυμαστοτέραν των αρχιτεκτονικών έκπλήξωσιν, ήτις άνήγειρε την Γιράλδαν, την 'Αλλάμβραν, και το 'Αλκαζαρ, ουδέν άλλο δύναται να δείξωσιν εν Κωνσταντινουπόλει, ή μόνον την 'Αγίαν Σοφίαν, ουχι, έπαναλαμβάνω, διότι έκτισαν αυτήν, άλλα διότι δεν την κατέστρεψαν και διότι πληρώσαντες αυτήν πτωμάτων κατά την έλωσην, διετήρησαν αυτήν, έλπισαντες, ότι ό μέγας ναός του Χριστού ήδύνατο να κατασταθῆ τέμενος του θριαμβεύοντος 'Αλλάχ.

(Εκμείνει).

DE BLOWITZ

GEORGES DURUY

EN ARMONIA

(Μυστοιστορία)

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

(Συνέχεια).

Έπανήλθον εις το ξενοδοχείον, ίνα γράψωσι εις Παρισίους πρό της άναχωρήσεως του ταχυδρομείου.

Η επιστολή του Ραυμόνδου περιείχε τα εξής: «Δέν έχω να σοι είπω άλλο τί, προσφιλής μοι μητερ, ή ότι είμαι ό εύτυχέστερος των ανθρώπων. Θά σοι γράψω βραδύτερον έκτενεστέραν επιστολήν, και θα σοι δώσω λεπτομερείας περί του γλυκυτάτου βίου, όν από κοινού ήρχισαμεν. Σή-

μερον μοι είνε αδύνατον να σκεφθώ άλλο τι ή την ευδαιμονίαν μου: βαυκαλιζομαι ύπ' αυτής ως ό λάρος, όστις πρό μικρού δεικάνθησεν επί του κύματος... Η κόρη σου δένουται μετ' έμού, όπως άμφότεροι σε έναγκαλισθώμεν τρυφερώτατα. Επειτέ τω καλή άββα μας, ότι τω είμαι εύγνώμων δια τους λόγους, ους εξήγαγεν εκ της καρδιάς του και οίτινες είσεύδυσαν κατ' εύθειαν εις την ιδιάν μου. Χαίρειται από μέρους μου στην αγαθήν Μάρθαν και τον 'Ιωάννην. Μη δάμελθης την ύγιάν σου, και μη βαδίζης άνευ της βάρβου σου... Σε αγαπώ, μητέρα μου, και σε προσκυνώ!»

Η δε της Κλαίρης επιστολή ήτο ως εξής συντεταγμένη:

«Αγαπητή μου μαμά, κατελύσαμεν εις τό ξενοδοχείον της 'Αγγλίας, εις κάλλιπτον δωμάτιον του πρώτου πατώματος βλέπον προς την θάλασαν. Είνε όλίγον νάκρηβόν, άλλ' είνε άνετον. Σαράντα φράγκα την ήμέραν με τον πρωινόν καφέν με τό γάλα και τα δύο δείπνά μας εις την κωνικήν τράπεζαν εις αυτήν την τιμήν δεν συμπεριλαμβανεται ουδέ τό κρασί, ουδέ ή πλύσις. Ο Ραυμόνδος είνε λίαν περιποιητικός προς έμέ. Ηλθεν ήδη πολυς κόσμος νέλιπίζω, ότι δεν θα στενοχωρηθώμεν. Έπλασον τό γραμματάκι σου, δι' ου μοι άνηγγείλλεις την άποστολήν των κατά την έσπέραν του γάμου μας έκδοθεισών έφημεριδών εύρον άριστα τα περι αυτού άρθρα: νείαν άναγνώσης άλλο τι επίσης ενδιαφέρον νείς τας της έπομένης, μη λείψης να μου ντάς στειλής: θα φυλάξω όλ' αυτά τα άρθρα. Στείλέ μου δια του ταχυδρομείου και νέν μικρόν λινόν επιστήθιον. Αγοράσε τό νολίγον στενότερον της δωδεκάδος της προικός μου. Θά τό φορέσω υπό την ένδυμασίαν του λουτρού: χωρίς αυτό όμοιάζει τις με δέμα. Στείλέ μου επίσης την άμαζόνα μου: ίππεύουν πολύ εδω. Επειτέ του Τωμ, νότι του συνιστά να περιποιηται καλά τον «Γριλβύ» κάθε πρωί μικρόν περιπάτον και νολίγον καλπασμόν πρό πάντων όχι βράδυμην, διότι πυρώνει τό αιμά του. Δέγθητι ντά σεβάσματα του γαμβρού σου. Σε άσπάζομαι μετά του μπαμπά.—Η βαρωνίς κόρη σου.»

Παρατωθεισών των επιστολών ό Ραυμόνδος προέτεινε περιπάτον μέχρι του παλαιού λιμένος.

—Με τά σωστά σου; είπεν ή Κλαίρη. Ένψ έχω τόσα να κάμω.

—Και τί έχεις να κάμης;

—Πρέπει να σημειώσω τας δαπάνας μου... Ίδου δύο ήμέραι, άφ' ότου παρέλειψα να τό κάμω.

—Αλλά τίποτε δεν έδαπάνησες...

—Και τας καρμέλας μου εις τό κυλικέον του Μορσά και τά υποδήματα, άτινα πρό όλίγου ήγόρασα...

—Αλλά δεν είνε δαπάνη... Τα γραφεις όλα;

—Βεβαίως, άφ' ότου ήμην δώδεκα ετών.

—Τότε λοιπόν, εάν διδης δύο σόλδια εις ένα πτωχόν...

—Ω! τούτο ουδέποτε μοι συμβαίνει...

Μέχρι της ώρας εκ των οικονομών μου εδιδον κατ' έτος είκοσι φράγκα εις τον πατέρα μου την πρώτην 'Ιανουαρίου. Ο μπαμπάς προσέθετεν αυτά εις τά εκατόν, άτινα δίδει εκ μέρους του και τά έπεμπεν όλα εις τό γραφείον των αγαθοεργιών της συνουσίας και ούτως εξωφλούμεν. Είνε βεβαίως προτιμώτερον τούτο, ή να έλεη τις κακήν κακώς. Πρώτον, ότι είνε όχληρότατον να διδης τις ό ίδιος την έλεημοσύνην του: φοβείται πάντοτε, ότι θ' άπατηθῆ... ότι θα τον κλέψουν...

—Α! Οι λογαριασμοί σου όμως δεν απαιτούν ολοκληρούς ώρας.

—Όχι: αλλά, πρέπει να θέσω και όλίγην τάξιν εδω, να εκβάλω εκ του κιβωτίου μου τά πράγματα, να άπλώσω λευκόν χάρτην εις τά συρτάρια της σκευοθήκης. Είνε όλα εις έλεεινήν κατάστασιν!... Παρατηρώ δέ, ότι και τά ιδικά σου πράγματα πρέπει να τά τακτοποιήσω, διότι είσαι ένας άκατάστατος!... Δέν πταίω, κύριε, εγώ, εάν δεν με άφησεις να έργασθώ σήμερον τό πρωί!... Ενθυμήσου πως μ' έβασάνισες, όταν ήθέλησα ν' αρχίσω την τακτοποίησιν. Έγώ, ή οποία έξυπνώ εις τας έπτά και είμαι πάντοτε έτοιμη εις τας όκτώ, παρ' όλίγον να βραδύνω την ώραν του προγεύματος εξ αίτίας σου... Έπλα λοιπόν, άφασέ με... Δες τας επιστολάς και κάμε περιπάτον μέχρι του γεύματος... Μη με βλέπης έτσι. Έλπίζω, ότι δεν θα έρωτοτροπούνε αιωνίως, όταν μένωμεν μόνον... Έλα, φύγε, φύγε... Με στενοχωρείς να είσαι πάντοτε πλησίον μου... Καλήν άντάμωσιν!

Ο Ραυμόνδος εξήλθε του δωματίου χαρίς ν' άπαντήση. Μεταβάς δε εις την παρλιάν, εκάθησεν εις άπομονωμένον τι μέρος, άφ' ου έφαινότο μακράν, μόλις διαγραφόμεναι εις τον ορίζοντα αι κορυφαί των όρέων της 'Ισπανίας. Κάτωθεν αυτού τά παχεία κύματα του κόλπου, έκτεθειμένον εις την διάκριση των ανέμων, συνετρίβοντο επί των όδοντωτών βράχων, ους εκάλυπτον έναλλάξ ή άπεκαλυπτον. Βόμβος υπόκωφος και φοβερός, ως άπομικακρυσμένος κανονιοβολισμός εξήρχετο εκ των υπό του κύματος κοιλαινόμενων σπηλαίων.

Ο Ραυμόνδος έσκέπτετο, ότι τό κύμα εκείνο, ούτινος αι φθίνουσαι μέχρις αυτού εις άλμυράν κόνην ψεκάδες, ότι ή ζωογόνος εκείνη αύρα, δι' ής επλήρου τους πνεύμονάς του, δεν είχαν συναντήση από της 'Αμερικης, όπθεν προήρχοντο, την έλαχίστην γήν.

Διήλθεν εκεί δύο ολοκληρούς ώρας.

Ο ωκεανός, εν ψ' οι εκ κύματος λόφοι ήρχίζον να περιτέφονται δι' άφροϋ, είχαν άπωλέση τας φωτεινάς άνταγωγείας, αίτινες μετέβαλλον τά κράσπεδά του εις άπέραντον εκ μετάλλου ανδρόαν: τό μειδίημα των δάτων μετετρέπετο εις άπειλήν αυτοσχέδια χωρίσματα γλαυκής και γαλακτώδους χροιάς έσχηματίζον εδω και εκεί επί της θαλάσσης νησιδας σκοτεινάς εν τω μέσω του πλεονάζοντος έτι υποπρασίνου. Ο άνεμος έξέχυνετο άνά τό άπειρον μετά συριγμών άγανακτήσεως ως κακοποιός δύναμις, ήτις

οργίζεται, διότι ουδέν εύρίσκει να καταστρέψῃ τό όξύτατον παρπόνον του, πληρες άπελπίσας και άγωνίας, άνεμίγνυτο μετά του μικθησού των κυμάτων. Αφού έκορέσθησαν οι όφθαλμοί του εκ της ώραιάς εκείνης θείας, ό Ραυμόνδος ήρχισε να σκέπτεται ότι θα ήτο πολύ μάλλον εύάρεστον να θαυμάση αυτήν μετά της Κλαίρης. Έξαιφνης όμως μελαγχολία άνεζήγητος τον καταλαβόν ήσθάνθη πνοήν θλιβεράν χυνομένην επί της καρδιάς του και ταράττουσαν αυτήν βαθείως, ως ό όρμητικός εκείνος άνεμος, όστις εν μίε στιγμῇ άνέτρεψε πρό των όμμάτων του την γαλήνην της θαλάσσης.

Έπανήλθεν εκ νέου εις τό ξενοδοχείον, ή δε χαρίεσσα υποδοχή, μεθ' ής τον υπεδέχθη ή Κλαίρη, εξήφάνισε τά τελευταία ίχνη της όδυνηράς εντυπώσεως, ήν άμυδρως πρό μικρού ήσθάνθη.

—Καλημέρα, κύριε σύζυγέ μου, είπε προσφέρουσα αυτῶ την παριάν της: ιδέ εάν ειργάσθη πολύ!

Πράγματι, ή δεξιά ενεργητικότης της νεαρῆς γυναίκας είχαν ήδη μεταμορφώση τον θάλαμον. Ωραιαι ροδόχροι ταινίαι άνύψουν τά παραπετάματα των παραθύρων: δοχεία μεθοδικώς και κατά τάξιν μεγέθους τοποθετημένα επί του μαμαρίου της εστίας περιείχον ψήκτρας εξ έλεφαντόδοντος, ψαλιδας, ρινία, καρφοθήκας. Αι βάρβου, τά αλεξήλια, τά αλεξίβροχα ήσαν μετά πολλής τάξεως θεμιμένα εν τινι γωνία: τά συρτάρια της σκευοθήκης, τό γραφείον και ή ιματιοθήκη ήσαν πλήρη: τά δε διάφορα εν αύτοις περιεχόμενα άντικείμενα ήσαν καταγεγραμμένα επί μικρού χάρτου, όν διεκονεί τις άμα ηνοιγόnton: ό Ραυμόνδος παρέτήρησε προσέτι ότι τά περικαλύμματα των προσκεφαλαίων άμφοτέρων των κλινών έφερον ήδη κεντημένην τό στέμμα βαρώνου.

—Θαυμάσια! είπεν, ειργάσθησ ως άγγελος... Είχες λοιπόν φέρη και περικαλύμματα εκ Παρισίων;

—Βεβαίως είνε πολύ καθαρώτερα!... Έπειτα κάμνον και καλητέραν εντύπωσιν εις εν ξενοδοχείον... Η μαμά μοι τό είχε συστήση πολύ.

Εγευματίσαν εύθυμώτατα. Ο παρασημοφόρος γέρον κύριος, καθήσας άπέναντι της Κλαίρης εξηκολούθει να δεικνύη ζωηρότατον ενδιαφέρον προς την προσφάτως ύπανδρευθεισαν νέαν γυναίκα. Η δε Κλαίρη μη δίδουσα προσοχήν εις την γενικήν παρατήρησιν, ής ήτο τό άντικείμενον, έτραγεν ως λύκος, ώμίλει μεγαλοφώνως, ή εκύπτει εις τό ους του συζύγου της ίνα τω είπη κακολογίαν τινά περί των γειτόνων της. «Ότε έφθάσαν εις τά έπίδωρτα έκρυσεν ήρέμα εν τω θυλακίω της δύο ή τρία ζηρά διπυρα.

—Μή, Κλαίρη! Σε βλέπουν! είπε χαμηλοφώνως ό Ραυμόνδος: φάγε τα ή άφες τα εν τω πινακίω σου...

Η παρατήρησις την εξήπληξεν, άπάντησε δέ ότι έλάμβανε ταύτα δια τον καφέν της έπαυριον. Μετά τό δείπνον περιήλθον την πόλιν σταματώντες από καιρού εις καιρόν πρό των προθηκών των έμπορικών. Διεπραγματεύθη επί δέκα λεπτά ένα σκούφον

του λουτρού ή κηρωτού πανίου, ούτινος ή εκ κυανού μαλλίου περικόσμησις τή έφάνη ικανώς χαρίεσσα.

—Θά κάμης λοιπόν λουτρά θαλάσσια; ήρώτησεν ό Ραυμόνδος.

—Σοι φαίνεται παράδοξον; δικτι όχι λοιπόν;

—'Αλλ' όμως δεν ήγόρασε τον σκούφον, σκεπτομένη ότι ήτο άπλούστερον ν' αγοράση δια της μητρος της ένα όμοιον εκ του καταστήματος της Εδθηρίας.

Η ενάτη ώρα έσήμανε. Συμπαρίευσεν τον σύζυγόν της από καταστήματος εις κατάστημα, ίστατο πρό των έκτεθειμένων άντικειμένων, εξήταζεν, έψαυε τά πράγματα, έποιεί συγκρίσεις προς τας τιμάς των Παρισίων. Ο Ραυμόνδος έπρόσεχεν ήκιστα και άπεκρίνετο μετ' άπαιρέσεως. Αναμνήσεις, άλλαι τον έτάρασσον πλείοτερον έφ' όσον προύχρει ή ώρα...

—Εμεινε όρθια όλην την ήμέραν, τή είπε μετά γλυκύτουτος: θα εκουράσθησ...

—Έγώ;... Ποσώς.

—Έκν δεν θέλεις να επιστρέψωμεν, δεν πηγαίνωμεν να κάμωμεν ένα γύρον εις την παρλιάν;

—Πάλιν!... Σου έγεινε μανιά τούτο... Καί λοιπόν ποτε θα υπάγωμεν εις την Λέσχην;

IZ.

«... Όβιος μας, έγραφε μετά τινα καιρόν ό Ραυμόνδος προς την μητέρα του, είνε πολύ κουραστικός. Η σύζυγός μου, ήτις γνωρίζει όλον τον κόσμον, εύρεν εδω τρεις ή τέσσαρας οικογενείας εκ των παρισινών γνωριμιών των γονέων της. Ουδέποτε μένωμεν πλέον μόνον. Προγευματίζομεν, γευματίζομεν εν συντροφία, εξερχόμεθα, εισερχόμεθα όλοι όμοϋ, κάμνομεν έκδρομής όλοι πάλιν όμοϋ. Θά προτιμήσω πλείοτερον ήσυχίαν. Η Κλαίρη είνε πάντοτε προς έμέ χαριστάτη, άλλ' είνε επίσης και προς τους άλλους. Δεν επεθύμουν να διαταράξω την γενικήν εύθυμίαν: εν τούτοις θλίβομαι ενίοτε παρατηρών ότι δεν είνε πλέον όλη ιδική μου. Τι θα είνε, Θεέ μου, κατά τον προσεχῆ χειμώνα εις Παρισίους, άφ' ου εδω ήδη ό κόσμος μοι την άρπάξει!...»

Από δεκαπέντε ήδη ήμερών, πράγματι, άφ' ότου τό νέον ζεύγος είχαν έγκατασταθῆ εις Βιαρρίτο, ή Κλαίρη συνήτη εν τή Λέσχην, ένθα τακτικώς καθ' εκάστην μετέβαινε μετά του συζύγου της, ικανόν αριθμόν άρχαίων γνωριμιών. Τα προγεύματα επί της χλῆς, αι άμαξοδρομείαι, αι ιπποδρομείαι ήρχισαν άμέσως. Καθ' εκάστην νέαι έκδρομαί, τόσον καταγεωδέστεραι και ζωηρότεραι όσον ήλαττούτο κατά βάθος ή ειλίπκρησις εύχαριστίσας, τοϋθ' όπερ όμως έθεώρουν ίδιον καλής άγωγής να μη εκδηλώσωσιν. Έπανήρχοντο την έσπέραν άπνηδημένοι εκ του κόπου και του καύσανος, καταλείπον εκ της κόνεως: μετά ταύτα συνητώντο εις την Λέσχην, ίνα σχεδιάσωσι δια την έπομένην νέαν έπίσης εύπρότερον έκδρομήν. Ο Ραυμόνδος χριστάτε μετά τινος κατηφείας εις τους άγώνας εκείνους, τους σκοπούντας την διασκέδασην της πλήξεως, ήτις άρχεται

άμα άπομακρυνθῆ τις των Παρισίων. Έσπέραν τενά, ενψ έπρόσεχε, χωρίς να λαμβάνη μέρος εις ζωηροτάτην συνδιάλεξιν, καθ' ήν συνεζητείτο τό πρόγραμμα έκδρομής εις Φονταραβίαν δια τεθρίππου άμάξης, εις εκ του όμίλου τον επεπλήξεν άσταιζόμενος, διότι δεν δεικνύει την έλαχίστην διαθεσην προς τας διασκέδασεις ταύτας.

—Μη δίδετε προσοχήν! εφώνησεν ή Κλαίρη, δυσηρεστημένη δια την έλαφράν κατήφειαν του Ραυμόνδου κατά τας ώρας των διασκέδασων τούτων. Ο σύζυγός μου έθαύμασε πάντοτε τους στωικούς: ως τον άφίσωμεν να μεμψιμοιρη περί της ματαιότητος των συγχρόνων του...

Ο Ραυμόνδος εφάνη αδιάφορος προς την ειρωνείαν ταύτην, αλλά περί τό μεσονύκτιον, ότε εύρέθησεν εν τω θαλάμω των, εξήτησεν εξηγήσεις παρά της συζύγου του.

—Φιλτάτη Κλαίρη, είπε μετά τόνου άγνώστου έτι τή νεαρῆ σύζυγῶ, με περιεγέλασεσ σήμερον ενώπιον δέκα προσώπων. Τούτο δεν είνε αξιοπρεπές, διότι δεν σε είχαν προκαλήση και διότι εγνώριζες κάλλιστα ότι ήθελον σωπήση... Σοι άπαγορεύω όμως να τό επαναλάβης ποτέ...

—Ότε ήκουσε τους έπιβλητικούς τούτους λόγους, τους προφερομένους υπό στόματος, όπερ μέγρης εκείνης της ήμέρας έρωτικούς λόγους μόνον τή άπέτεινε, ή νέα γυνή εφάνη λίαν διατεθειμένη ν' άντιτείνη: άλλα καθ' ήν στιγμήν ύψου τους ώμους μετ' αυθαδείας ή Κλαίρη, συνήτησε βλέμμα τόσον έπιβλητικόν, τόσον άποφασιστικόν, ώστε, τό πρώτον κατά την ζωήν της, ήσθάνθη έαυτήν ήναγκασμένην να ύπαχωρήση πρό θελήσεως ίσχυροτέρας της ιδικής της. Έκπληκτος και τεταραγμένη, έψιθύρισε λίξεις τινάς, εν αίς διεφαίνετο ή δυσάρεσκεία της, περιεβλήθη ταχέως την νυκτερινήν της έσθήτην και κατεκλίθη με τό πρόσωπον προς τον τοίχον, χωρίς να καληνυκτήση τον Ραυμόνδον.

Τ'πωτατε σχεδόν από μιας ήδη ώρας, ότε θόρυβος θήρας κλειομένης ήσυχως εν τω διαδρόμω, την άφύπνισεν. Ηγειρεν όλίγον την κεφαλήν και παρετήρησεν. Τό φως της σελήνης εισήρχετο εν τω θαλάμω δια του παραθύρου, ου τά παραθυρόφυλλα δεν είχαν κλεισθῆ. Ο Ραυμόνδος κατακλιθείς και μη δυνάμενος να κοιμηθῆ, ήγήρη και εκάθητο επί της εν τω άλλω άκρω του δωματίου θεμιμένης κλίνης του. Η Κλαίρη τον είδε φερόντα πολλάκις τό μανδύλιον εις τους όφθαλμούς του. Εις την θεάν ταύτην κατελήθη υπό συγκινήσεως όλως νέας δι' αυτήν. Τη άπεκαλύθη εξαιφνης ή έξοχότης, ή ευγένεια, ή άνδρικη του ισχύς, συνοδευομένη υπό της γλυκύτητος και της τρυφερότητος, αισθημάτων άγνώστων τείως εις αυτήν: δεν είχαν άπαντήση έτι τοιαύτα ουδέ εν τω πατρί, ουδέ εν ουδενι άλλω προσώπω. Ησθάνθη έαυτήν υπερήφανον, διότι ήγαπάτο παρ' άνδρός, όστις δια μιας και μόνης λέξεως τή έκλεισε τό στόμα, και όστις τώρα έκλεινει ως παιδίον: τόσον τον έθλιβεν ή ιδέα, ότι ήναγκάσθη να όμιλήση: αϋστηρως προς την γυναίκα, ήν έλάτρευε. Συγκινηθείσα μέχρι βάθους καρδιάς ή Κλαί-

ρη, ανωρθώθη, ἐπήδησεν ἐκ τῆς κλίνης καὶ γυμνῶντος ἔσπευσε πρὸς αὐτόν...

— Συγγνώμη! εἶπε πλασίζουσα. Ἡ δὲ σελήνη, ἥς ἡ λευκὴ λάμψις ἐφαίνετο λευκότερα ἔτι, διερχομένη διὰ τῶν ἐκ μουσελίνης παραπετασμάτων, ὑπῆρξε μάρτυς τὴν νύκτα ἐκείνην τοῦ πρώτου ἀληθοῦς φιλήματος, ὅπερ ὁ Ραῦμόνδος ἐλάβανεν ἀπὸ τῆς σύζυγόν του.

Ἡ Κλαίρη τὴν ἐπομένην ἐνεφανίσθη ἐν τῇ κοινῇ αἰθούσῃ βραδύτερον τοῦ συνήθους. Ὁ γέρον παρασημοφόρος—ὃν εἶχε γνωρίσει καὶ ὅστις τυχαίως πᾶσαν πρῶταν εὐρίσκετο κἀτωθεν τῆς κλίμακος, ὅτε ἐκείνη ἐξήρχετο τοῦ θαλάμου τῆς—παρετήρησεν, ὅτι ἦτο ὀλίγον ὠχρὰ καὶ ὅτι τὸ βράδιμα τῆς προεδίδεν ἀδυναμίαν.

— Λοιπὸν, ὠραία μου κυρία, εἶπε πλησιάζων, ἵνα τὴν χαιρετήσῃ, ἐκοιμήθητε καλὰ μὲ ὅλον τὸν σφοδρὸν ἀνεμὸν; Δέκα ἔξ ἡδὴ ἡμέραι, αἱ! ἀπ' ὅτου ἵπανδρεύθητε, δὲν εἶνε ἔτσι; Πῶς παρέρχεται ὁ καιρὸς...

— Ἄ! μὴ μὲ τὰ λέγετε, ἀπεκρίθη ἡ Κλαίρη, ρίπτουσα ἐν βλέμμα πρὸς τὸν σύζυγόν τῆς, νομίζω, ὅτι εἶνε χθές!

Καὶ ἔστρεψε τὰ νῶτα πρὸς τὸν γέροντα μεθ' ἱκανῆς σκαϊότητος, ὅπερ κατενεθοῦσα—σε τὸν σύζυγόν τῆς.

Ἡ ἡμέρα ἐκείνη ἐφάνη βραχυτάτη τῷ Ραῦμόνδῳ, διότι τὴν διήλθεν ὀλόκληρον μετὰ τῆς σύζυγόν του. Κατόπιν συνεζήτησαν περὶ τοῦ «σῦ» καὶ τοῦ «σείς».

Τῆς Κλαίρης θεωρούσης τὸ «σείς» μᾶλλον διακεκριμένον, ὁ Ραῦμόνδος δὲν ἀντέτεινε, κἀκεῖτο προετίμα τὸ «σῦ», ὡς παρέρχον τι ὀλιγώτερον ἐπίσημον, μᾶλλον τρυφερόν, ὅπερ ἤρμοζεν ἐπομένως περισσότερο μεταξὺ δύο συζύγων.

— Μὲ τὰς ιδέας, ἀς ἔχετε περὶ τοῦ γάμου, ἔλεγεν ἡ Κλαίρη, δὲν ἐνοῶ τὴν προτίμησίν σας πρὸς τὸ «σῦ». Οὕτω θὰ ὀμιλήτε πρὸς τὴν σύζυγόν σας, ὡς νὰ εὐρίσκεσθε πρὸ τῆς ἐρωμένης σας... Ὁμιλοῦν πάντοτε εἰς τὸν ἐνικὸν μὲ τὴν ἐρωμένην, δὲν εἶνε ἔτσι;

— Μὰ τὴν ἀλήθειαν, Κλαίρη μου, οὐδέποτε ἐμελέτησα ἰδιαιτέρως τὸ θέμα τοῦτο.

— Ὄ!... δὲν ὑποθέτω, ὅτι θὰ μοὶ ἐκπνετε ποτέ... Πρῶτον θὰ σὰς εἰθούρων ἀνόητον, ἐὰν δὲν εἴχατε ἐρωμένης... Ἐὰν εἶναι ἡμῶν ἀνήρ, σὰς βεβαιῶ ὅτι...

— Κλαίρη!

— Ἄ! Θεέ μου, ἰδοὺ, ὅτι λέγω πάλιν πράγματα ἀπρεπῆ. Ἐλα, Ραῦμόνδε μου, ἔσο καλὸς καὶ θὰ σε φιλήσω πολὺ... Εἶπέ μοι τὰ περὶ τῶν ἐρωμένων σου... Εἶχες πολλὰς, ὄχι;... Εἶπέ μοι, ἐὰν ἦσαν εὐμορφοὶ ὡς ἐμέ, καὶ ἐὰν τὰς ἠγάπησας πολὺ, ὡς ἐμέ ἐπίσης.

— Εἶσθε ἀπερίσκεπτος, φιλάττη μου, ἀποτεινοῦσά μοι παρομοίας ἐρωτήσεις...

— Διότι; — Διότι εἶσθε σύζυγός μου καὶ ἡ γυνή, ἥτις ὀμιλεῖ περὶ τοιούτων πραγμάτων μετὰ τοῦ συζύγου τῆς, ἐξασθενίζει τὸ σεβασ, ὅπερ οὕτως ὀφείλει νὰ τρέφῃ πρὸς αὐτήν.

— Τὸ σεβασ;... Μὰ τὴν ἀλήθειαν, ἀρκεῖ νὰ μὲ ἀγαπᾶτε καὶ νὰ μὴ μὲ ἀπατάτε,

ὅσον ἀφορᾷ δὲ τὸ σεβασ, τοῦτο μοὶ εἶνε ἐντελὴς ἀδιάφορον...

— Ἐχετε ἄδικον... Τὸ σεβασ εἶνε ἀκριβῶς τὸ διακρίνον τὸν μεταξὺ συζύγων καὶ ἐρωμένων ἔρωτα... Μὴ τὸ περιφρονεῖτε, Κλαίρη, καὶ οἰκτείρατε τοὺς στερομένους τοῦτου συζύγου!

— Δὲν σὰς εἶπόν ποτε, ὅτι ὀμιλεῖτε ὡς ἱερεὺς διαμαρτυρούμενος;... Μίαν ἡμέραν, εἰς γάμον τινὰ, ἤκουσα διδασχὴν ὑπὸ τοιοῦτον ὄφρος... Ἦτο ἐπὶ τοῦ ἀμβωνοῦ ἐνας διάβολος ἱερεὺς, ἰσχυρὸς καὶ ἐρυθρότριχος. Μὰς εἶπεν ἀκριβῶς παρόμοια πράγματα. Ἐξερχομένη ἐμαθόν, ὅτι εἶχε δεκάτέσσαρα τέκνα καὶ τετάρτην σύζυγον· αἱ τρεῖς πρῶται ἀπέθανον, δὲν εἰζεύρω ἐκ τίνος λόγου... Οὐδέποτε ἤκουσα τὴν ἐυγλωττίαν ἐπὶ τοῦ σεβασμοῦ, ὃν ὀφείλει ὁ σύζυγός πρὸς τὴν σύζυγον!... Ὅχι, τετέλεσται... σὰς χαρίζω τὸν σεβασμόν... Εἶνε παρὰ πολὺ ἐπικίνδυνος... Προτιμῶ ἄλλο τι.

— Τὴ θέλετε τότε;

— Σὰς τὸ εἶπον ἤδη: σταθερότητα, διότι δὲν ἀγαπᾶ νὰ δανειῶ...

— Ναι, ὡς τὸν μύριγμα... Εἶνε τὸ μικρότερον ἐλάττωμά σας... Καὶ εἶπειτα;

— Ἐπειτα, σὰς τὸ ἐπαναλαμβάνω, ἀγάπη.

— Ποῖου εἶδους;... Εἶνε πολλῶν εἰδῶν, καὶ μὰ τὴν ἀλήθειαν ἀρχίζω ν' ἀμφιβάλλω περὶ τῶν προτιμησῶν σας.

— Ραῦμόνδε, πάλιν μὲ παρατηρεῖς μὲ κακὸν βλέμμα!... Τί ἀγάπην θέλω; Εἰζεύρω καὶ ἐγώ;... Βεβαίως ὄχι τὴν τοῦ διαμαρτυρούμενου ἱερέως. Μᾶλλον... Δὲν τολμῶ νὰ τὸ εἶπω: θὰ μὲ μαλωσῆς...

— Ἐξακολουθήσατε.

— Λοιπὸν, θὰ ἐπροτίμων μᾶλλον τὴν ἀγάπην, ἢν πρέπει νὰ αἰσθάνηται εἰς ἀνθρώπος τοῦ κόσμου διὰ...

— Διὰ τὴν ἐρωμένην του;

— Ὄ! ἐνοήσατέ με καλῶς, παρακαλῶ. Ἐρωμένην καθὼς πρέπει, ἐπίσης, ὄχι τυχαίαν!... Ἐὰν θέλητε νὰ σὰς ἐξομολογήθῃ ἐντελῶς τὴν ἰδέαν μου, φαντάζομαι, ὅτι θὰ εἶνε θελκτικώτατος ὁ τρόπος οὗτος τῆς ἀγάπης... Δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ κρυφθῶμεν, ἀπ' οὐ εἶμεθα ἐν τάξει, ὅσον ἀφορᾷ τὸν τε δῆμαρχον καὶ τὸν κ. ἐφημέριον...

— Ἄνετον βίον, εὐκόλον, ἀπ' οὐ ἔχομεν ἤδη τὰ πρὸς τοῦτο ἀπαιτούμενα, μέχρις οὐ ἀποκτήσωμεν καὶ μὲγάλα πλοῦτη... Ὁραίων κατοικίαν, ὡς τὴν φαντάζομαι: κοιτῶνα, αἰθούσαν τοῦ δειπνοῦ, ἀερίφωτος, τρεῖς αἰθούσας, καπνιστήριο, μέγαν ἀντιθάλαμον. Ὑποδοχὰς καλῶς διαργανωμένας: οὔτε πολὺν, οὔτε ὀλίγον κόσμον· ὄχι γυναῖκας, περὶ ὧν γίνεται πολὺς λόγος, ὄχι ἀνδρας πολὺ δυσφημισμένους· διπλωμάτας τινάς: οὐδὲν στολίζει τὸσον ὡς οἱ διπλωμάται— ἓνα ἢ δύο συνθέτας κλειδοκυμβάλου—νεύους συνθέτας προθύμους νὰ ἐκτελέσωσι καὶ ἄλλην μουσικὴν ἐκτός τῆς ἰδικῆς των, φιλολόγους, διότι ὁ συγγραφεὺς, ὅστις δέχεται τῶν συναδέλφων του, φαίνεται ἀνώτερός των· διακεκριμένον τινὰ ἀνδρα, ἓνα ὅμως μόνον καθε φορὰν... Πόσον ὠραία θὰ διέθετον κατὰ πάντα, καὶ πόσην τιμὴν θὰ σὰς προξένουν... Μετὰ ἔξ μῆνας θὰ εἶμε-

θα τὸ ζηλευτότερον ζεῦγος τῶν Παρισίων, ἐὰν μοὶ ἀφίνατε τὴν διεύθυνσιν!...

— Φιλτάτῃ μοι Κλαίρη, δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ εἶπω, ὅτι τὸ πρόγραμμά σας διαφέρει μετὰ τῆς ἐξουσίας τοῦ ἰδιοῦ μου. Ἐὰν ἐπανελευθωμέν ἔπ' αὐτοῦ τοῦ θέματος ἐν ὧρα καταλήπτοτε... Μάθετε μόνον σήμερον, ὅτι ἡ ἀνευκακίας ἐλαφρότης, ἥς δίδετε ἐνίοτε δεγμά, μὲ ταράσσει... καὶ ὅτι θὰ μὲ ἀπῆλπιζεν, ἐὰν δὲν ἔτρεφον τὴν ἐλπίδα καὶ τὴν ἐπιθυμίαν νὰ τὴν ἐξαλείψω.

— Ποῖα ἐλαφρότης; ἠρώτησεν ἐκπληκτος. Εἶπόν τι ἄσμενος;

— Ὅχι, τίποτε... Δὲν εἶνε σφάλμα σας... Εἶσθε παιδίον, ὅπερ δὲν ἐνοεῖ τί λέγει... ὅπερ θὰ ἐντρέπεται, ἐὰν ἠνῶσει... Ἄς περικατήσωμεν...

— Ἐβλάδινα ἐν σιγῇ ὁ εἰς πλησίον τοῦ ἄλλου ἐπὶ τινα λεπτά. Ἐξαίφνης ἡ Κλαίρη γελῶσα εἶπε:

— Φέετε πάντοτε μαζὴ σας ἐν ἀλεξιβροχῶν, Ραῦμόνδε;

— Διὰ τί ἐρωτᾶτε τοῦτο;

— Ὄ! πρὸ πολλοῦ θέλω νὰ σὰς κάμω αὐτὴν τὴν ἐρώτησιν... Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἤδη, καθ' ἡμέραν συνήνησα εἰς τὸ πρεσβύτεριον τοῦ ἀββά...

— Λοιπὸν, ἀφοῦ σὰς ἐνδιαφέρει, μάθετε, ὅτι φέρω πάντοτε μαζὴ μου ἀλεξιβροχῶν, ὁσάκις βλέπω, ὡς σήμερον, τὸν οὐρανὸν συννεφώδη.

— Ναι... βεβίως... Ἐχετε δίκαιον... Νομίζω μόνον, ὅτι ὁ καιρὸς σὰς φαίνεται πολὺ συχνὰ ἀποκλίνων πρὸς τὴν βροχὴν...

— Ἐπειτα, ἀληθῶς, ἔχετε ἀλεξιβροχὰ τοῦ παρελθόντος αἰῶνος... Τέλος εἶσθε πολὺ ὀπίσω, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐκλογὴν ἐνὸς ἀλεξιβροχῶν... Αὐτὸ, τὸ ὅποιον κρατεῖτε τώρα, εἶνε ἀξιοθρήνητον. Ἰδέτε τι ὀγκῶδες καὶ βαρὺ εἶνε!... Εἶνε σκηπὴν σχεδόν. Ὁ διαμαρτυρούμενος ἱερεὺς, περὶ τοῦ ὁποῖου σὰς ὠμίλου πρὸ ὀλίγου, ἔχει ἐν παρόμοιον δύναται ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν του νὰ προφυλάξῃ...

— Ἰδοὺ, εἶπεν ὁ Ραῦμόνδος, ὅτι ἀρχίζετε πάλιν νὰ μὲ περιγελάτε... Εἶμεθα μόνον ὅμως καὶ σὰς τὸ συγχωρῶ... Ὁ ἔχετε τὴν καλωσύνην τώρα νὰ μοὶ εἴπητε τὰς ιδέας σας περὶ τοῦ σπουδαίου τοῦτου ζητήματος;

— Σπουδαιότερου ἀπ' ὅ, τι φαντάζεσθε... (Ἐπειτα συνέχισα).

ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΨΑΛΜΟΣ

(Κατὰ τὸν Κλοπετόκ)

Αἱ σελήναι στρέφονται περὶ τῶν γαιῶν, αἱ γαῖαι περὶ τῶν ἡλίων, χιλιάδες δ' ἡλίων περὶ σοῦ τοῦ μεγαλητέρου ὄλου: Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς!

Ἄπαντες οὗτοι οἱ κόσμοι, οἱ δεχόμενοι καὶ δίδοντες τὸ φῶς, οἰκοῦνται ὑπὸ πνεύματος κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον ἰσχυρῶν, κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον μεγάλων ἄλλ'

ἄπαντες πιστεύουσιν εἰς Θεόν, ἄπαντες ἐλπίζουσιν εἰς Σέ: Ἀγιασθήτω τὸ ὄνομα σου!

Εἶνε ἐκείνος, εἶνε ὁ αἰώνιος, ὁ μόνος ἰκανὸς νὰ συμπεριλαμβάνῃ σύμπαντα τὸν κόσμον καὶ ν' ἀρίστη εἰς αὐτὸν τὸν ἴδιον. Σὺ ἐνεστάλαξας ἐν τῷ μυθῷ τῆς καρδίας πάντων τῶν πλασματικῶν σου τὸ σπέρμα τῆς αἰώνιου εὐτυχίας: Ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου!

Εὐδαίμονα πλάσματα· αὐτὸς μόνος ἐπεφορτίσθη νὰ διατάξῃ τὸ παρὸν καὶ μέλλον σας, πόσον εὐτυχῆ εἶνε! πόσον εὐτυχῆς εἶμεθα πάντες: Γενήθητω τὸ θέλημά σου ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς!

Αὐτὸς παρέχει τὴν βλάστησιν καὶ μεγεθύνει τὸν στάχυν, χρυσαίνει τὸ μῆλλον καὶ τὴν σταφυλὴν διὰ τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων· ἀνατρέφει τὸν ἀμὸν ἐπὶ τοῦ λόφου καὶ τὴν δορκάδα εἰς τὸ δάσος· ἀλλὰ σὺ ἐπίσης, ὅστις κρατεῖς τὴν βροχὴν καὶ οὐτινος ἡ χιλιάδα δὲν φεῖδεται οὐδέ τοῦ στάχυος, οὐδέ τοῦ βλαστῶν ἢ τοῦ ζῶον τοῦ λόφου καὶ τοῦ δάσους: Τὸν ἄστρον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον ὁδὸς ἡμῶν σήμερον!

Ὑπερῶν τῆς βροντῆς καὶ τῆς καταιγίδος ὑπάρχουσιν ἐπίσης ἀμαρτωλοὶ καὶ θνητοὶ;... Ἐκεῖ ἄνω ἄρα, ὁ φίλος γίνεται ἐχθρὸς, ὁ θάνατος χωρίζει ἐκείνους, οἵτινες ἀγαπῶνται; Καὶ ἀπὸς ἡμῶν τὰ ὄρη τῶν ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφιέμεν τοῖς ὄφθαλμοῖς ἡμῶν!

Δὲν ἀνερχόμεθα εἰς τὸν οὐρανόν, τὸ ὑπέριστατον τέμα, ἢ διὰ δυσβάτων ὁδῶν· τινὲς συστρέφονται εἰς φοβεράς ἐρημίας, ἀλλ' ἐκεῖ ἐπίσης, ἢ εὐχαρίστους ἐσπειρεν ἐνίοτε καρπούς τινας, ὅπως ἀναπαύσει τὸν ὀδοιπόρον... Καὶ μὴ εἰσετέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν, ἀλλὰ ῥῶσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ ποτηρίου!

Λατρεύσωμεν τὸν Θεόν! λατρεύσωμεν ἐκεῖνον, διὰ τῆς ἰσχύος τοῦ ὁποῖου στρέφονται περὶ τοῦ ἡλίου ἕτεροι ἡλιοὶ, γαῖαι καὶ στελλῆναι: λατρεύσωμεν ἐκεῖνον, ὅστις ἐδημιούργησε πνεύματα καὶ προπαρασκεύασε τὴν εὐτυχίαν των, ὅστις σπείρει τὸν σῖτον, διατάσσει τὸν θάνατον καὶ ἀνακουρίζει τὸν ὀδοιπόρον τῆς ἐρήμου ὁδηγῶν αὐτὸν πρὸς τὸν ὑπέριστατον σκοπόν. Ναι, κύριε, σὲ λατρεύομεν, ὅτι σὸν τὸ κράτος, ἡ ἰσχύς καὶ ἡ δόξα. Ἀμήν!

Ἄσπ.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΕΓΧΩΡΙΑ

Τὰ ἔνεκα τῶν ἐπικρατουσῶν ἐνταῦθα νόσων διακοπέντα μαθήματα τῶν σχολείων δὲν ἐπανελήθησαν ἔτι. Ἐντὸς ὀλίγου περατοῦνται αἱ ἐργασίαι πρὸς τοποθέτησιν ἡλεκτρικοῦ φωτὸς ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ. Προσεκλήθησαν ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν νὰ προσέλθωσι μέχρι τῆς 15 Ἀπριλίου οἱ ἐφεδροὶ οἱ γεννηθέντες κατὰ τὸ ἔτος 1863. Κατὰ σημείωσιν τοῦ δῆμαρχου Ἀθηναίων περὶ τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ δήμου, ἡ χρῆσις τοῦ 1889 θέλει καταλήξῃ μετὰ σημαντικοῦ περισσώματος πρὸς τὰ προϋπολογισθέντα ἔξοδα. Αἱ ἐργασίαι τῆς Βουλῆς ἐπαναληφθήσονται τῇ 25 Ἰανουαρίου. Αἱ κατὰ τὸν λήξαντα μῆνα Δεκεμβρίου, ἐκ καταναλώσεως εἰδῶν τῶν μοσοπωλίων, εἰσπράξεις ἀνήλθον εἰς

δρ. 781,699.10, ἐνῶ κατὰ τὸν Δεκέμβριον τοῦ παρελθόντος ἔτους εἶχον εἰσπραχθῆ μόνον δρ. 768,779.30· αἱ δὲ καθ' ὅλον τὸ ἔτος 1889 εἰσπράξεις ἀνήλθον εἰς δρ. 7,445,823.30, ἐνῶ κατὰ τὸ ἔτος 1888 εἶχον εἰσπραχθῆ δρ. 7,019,192.62. Ἡ ἐν Μάντισσεν διαμένουσα κυρία Μαρία Ἰωαννίδου ἐδήλωσεν ὅτι χορηγεῖ τοῦ λοιποῦ κατὰ μῆνα 600 μὲν δραχμὰς εἰς τὸν «Εὐαγγελισμὸν», 250 δὲ εἰς τὸ «Δρομοκαίτειον». Σκέψις γίνεται ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῶν στρατιωτικῶν περὶ ἰδρύσεως ἐκπαιδευτικῶν σχολείων ἐν τοῖς διαφόροις συντάγμασι διὰ τοὺς ἀγρομάτους στρατιώτας, κατὰ τὸ ἐν Βελγίῳ κρατοῦν σύστημα. Ἀπεφασίσθη ἡ κατασκευὴ προμύλου καὶ προκυμαίας ἐν Γυθείῳ. Διετάχθησαν ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου τῶν στρατιωτικῶν τὰ διάφορα στρατιωτικὰ σώματα, ἅτινα θὰ λάβωσι μέρος εἰς τὰ ἐαρινὰ γυμνάσια καὶ ὡσιν· ἔτοιμα τὴν 1ην Μαΐου. Συνομολογήθη ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως νέον δάκνειον ἐξ ἐνδὸς καὶ ἡμισίως ἑκατομμυρίου δραχμῶν εἰς χρυσὸν παρὰ τῶν ἐνταῦθα Τραπεζῶν, ἐξ ὧν αἱ 400,000 θὰ διατεθῶσι διὰ τὸν σιδηρόδρομον Μεσολογγίου—Ἀργινοῦ.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΑ

Αἱ Ἠνωμένα Πολιτεῖαι ἀνεγνώρισαν ἐπισήμως τὴν Βρασιλιανὴν δημοκρατίαν. Ὁ διάδοχος τῆς Ἰταλίας ἀφιγθήσεται ἐνταῦθα τὴν προσεχῆ ἐβδομάδα. Ἡ Πύλη διέταξε τὸν διοικητὴν Ἰωαννίνων ν' ἀπαγορεύσῃ τὴν ἐλληνικὴν γλῶσσαν ἐν τοῖς δικαστηρίοις. Μητροπολιτικῆς Νικαίας ἀντὶ τοῦ ἀποβιώσαντος Σωφρονίου ἐξελέγη ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ὁ τέως Νικοπόλεως κ. Ἰερώνυμος. Γαλλικὴ ἐταιρία πρόκειται νὰ ὑποβάλῃ προτάσεις πρὸς τὴν Τουρκικὴν κυβέρνησιν πρὸς κατασκευὴν γεφύρας ἐπὶ τοῦ Βοσπόρου ἐνούσης τὴν Εὐρώπην μετὰ τῆς Ἀσίας, ἥτις θὰ ἔχῃ μῆκος 800 μέτρων καὶ πλάτος 75, μετὰ δὲ μόνην ἀψίδα. Ὁ φόρος τῶν 50 0/0 ἐπιβληθεὶς ἐπιτῶν ἐμπορευμάτων τῶν εἰσερχομένων εἰς Σόφιαν, καταργήθη. Ἀναχωρήσας ἐκ Καίρου ὁ μέγας ἐξερευνητὴς τῆς Ἀφρικῆς Στάνλεϋ ἐπανακάμπει ἐντὸς ὀλίγου εἰς Ἀγγλίαν. Ὑπὸ τῆς ἐν Βερολίῳ συνομολογηθεῖσης συνθήκης μεταξὺ Ἀγγλίας, Γερμανίας καὶ Ἠνωμένων Πολιτειῶν ἀνεγνώρισθη ἡ ἀνεξαρτησία τῶν νήσων Σαμόα καὶ ὡς βασιλεὺς αὐτῶν ὁ Μελιετᾶς, συνιστᾶται δὲ καὶ ἀνώτατον δικαστήριον, οὗτινος ὁ ἀρχιδι- καστής διορίζεται ὑπὸ τῶν τριῶν δυνάμεων. Λιμὸς μαστίζε τὸ Σουδάν ἔνεκα τῆς ἀνομβρίας. Οἱ Ἰταλοὶ εἰσῆλθον εἰς Σαδοῦαν πρὸς ὑποστήρηξιν τῶν στρατηγῶν τοῦ Μενελίχ ἐν Ἀδυσσινίᾳ. Καὶ πάλιν γίνεται λόγος περὶ κατασκευῆς γεφύρας ἐνούσης τὴν Γαλλίαν μετὰ τῆς Ἀγγλίας ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ Καλαί.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

Ὁ κ. Nadaillac ἀνεκάλυψε εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῶν ἐπιγραφῶν καὶ γραμμάτων, ὅτι γενομένων ἐσχάτως ἀνασκαφῶν ἐν Lengyel τῆς Οὐγγαρίας, παρὰ τὴν δεξιάν ὄσθητίν τοῦ Δουνάβου, εὐρέθησαν πλείστα κατοικίαι ἐν σχήματι κυψελῶν καὶ δύο νεκροταφεῖα· ἐν τοῖς ἐρείπιοις δὲ εὐρέθησαν περὶ τὰ 12,036 ἀντικείμενα: μάχαιραι, ξέστρα, διάφορα ἐργαλεῖα, 4686 πελέκεις ἐκ στίλβοντος λίθου, 812 διάφορα ἐξ ὁστέου ἢ κεράτων ἐργαλεῖα, 833 διάφορα πῆλινα ἀγγεῖα, 3,933 κοσμήματα ἐκ κοχυλίων, 957 χάλκινά ἀντικείμενα καὶ περιάρτα, 241 ἄσכולον νὰ

δρῆσι τις ἐπακριβῶς εἰς ποίαν ἐποχὴν ἀνερχο-ται αἱ ἀνακαλύψεις αὗται, ἀλλὰ τὰ χρώματα καὶ τὰ κοσμήματα τῶν ἀγγείων παρομοιάζουσι κάπως πρὸς τὰ χρώματα καὶ τὰ κοσμήματα τῶν ἐλληνικῶν ἀγγείων. Οἱ τύποι ὅμως εἶνε βαυαρ-στέροι, τὸ φέρμα ἥττον λεπτόν, ἡ ἐψηθὴς με-τριωτέρα. Τὰ ἐπιτάφια ἀγγεῖα ὁμοιάζουσιν ἐν πολλοῖς πρὸς τὰ εὐρεθέντα ἐν Ἰσσαρλίχ, Καυ-κάσιφ καὶ Αἰγύπτῳ. Δυναμέθη δὲν νὰ ὑποθέσω-μεν ὅτι τὰ ἐν Lengyel ἀνευρεθέντα ἀγγεῖα προ-έρχονται ἐκ τινος ἐλληνικῆς ἀποικίας, ἢ ἐκ τινος ἀσιατικῆς ἐχούσης σχέσεις μετὰ τῆς Ἑλλάδος. Ὡς πρὸς τὴν ἐποχὴν τῶν ἀντικειμένων τούτων, ὁ κ. Nadaillac ἀναβιβάζει αὐτὰ εἰς τοὺς τελευ-ταίους τοῦ λιθίνου αἰῶνος χρόνους. Ἀνευρέθη ἐν Πάτραις ἀρχαῖος μαρμαρίνος τάφος, οὗτινος αἱ πλευραὶ καλύπτονται διὰ περιέργων ἀναγλύ-φρων καλλιτέχνης ἐντὸς αὐτοῦ εὐρήθη αἰσκαλετὸς ἀνθρώπου ἐν ἀποσυνθίσει. Ἐν τινι ταίφῳ τοῦ ναοῦ τῆς Ἁγ. Εἰρήνης ἐν Κων/πόλει ἀνεκαλύφθη λιθίνη θύρα ἀγούσα δι' ὑπογείου κλίμακος εἰς εὐρὺ θολωτὸν ὑπόγειον, ἐνθα ἦτο ἄλλοτε τὸ αὐτοκρατορικὸν θησαυροφυλάκιον· εὐ-ρέθη δὲ πλήρες πολυτιμωτάτων κειμηλίων ἐν τά-ξει τεθειμένων καὶ ἀθίκτων· εὐρέθη μάλιστα καὶ συλλογὴ ὀπλων Κωνσταντινοῦ τοῦ Παλαιολόγου. Κατὰ τὴν ἐναρχίαν τῶν συνεδριάσεων τῆς ἐν-ταῦθα ἀρχαιολογικῆς ἀμερικανικῆς σχολῆς, ὁ διευθυντὴς τῆς σχολῆς κ. Γάλσταϊν ἐξήγησε τὰ κατὰ τὰ ἐν Μαντινείᾳ εὐρεθέντα πρὸ δύο ἐτῶν περίφημα ἀνάγλυφα τὰ παριστῶντα τὴν περὶ μουσικῆς ἔριν τοῦ Ἀπόλλωνος πρὸς τὸν Μαρσύαν, ὑποστηρίζας ὅτι ταῦτα εἶνε τὰ ὑπὸ τοῦ Παυ-σανίου μνημονεύμενα ἔργα τοῦ Πραξιτέλους, εἶτα δ' ὠμίλησε περὶ τινῶν ἀναγλύφων εὐρεθέν-των ἐν Θεσσαλίᾳ, δι' ὧν κρατύνονται, ὡς εἶπεν, αἱ θεωρίαι τοῦ Brunh περὶ ἰδίου τρόπου πλαστι-κῆς σχολῆς ἐκμάχουσης ἐν τῇ βορείῳ Ἑλλάδι. Ἐν Βυρτεμβέργῃ τῆς Γερμανίας ἀνεκαλύφθη-σαν ὑπόγειοι αἰθούσαι καὶ σπήλαια μεγάλης ἐκ-τάσεως καὶ σπουδαιότητος ἔνεκα τῶν ἀπειρα-ρίθμων καὶ ἀξίων λόγου ἐν αὐταῖς εὐρεθέντων ἀντικειμένων.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς ἐν Ἀθῆναις ἐπιστη-μονικῆς ἐταιρίας τὴν παρελθούσαν Κυριακὴν ὁ κ. Ν. Κρίσπης ἀνέγνω πραγματείαν, ἐν ἣ ἀνε-πτύξεν ἴδιαν περὶ μονάδος θεωρίαν, ἐξ ἧς ἐξήγα-γεν ἔπειτα τοὺς δρισμοὺς τῆς ἀφρημένης καὶ τῆς συγκεκριμένης μονάδος καὶ τοῦ πλήθους, εἰπὼν ὅτι αἱ μαθηματικα